

Cerkev Marije Pomočnice v Ramos Mejiji, v katere parku imamo Slovenci iz Buenos Airesa in okolice vsako leto procesijo sv. Rešnjega telesa že blizu 50 let. Foto: Stane Snoj

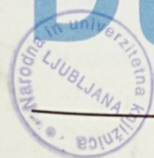
Duhovno življenje

BUENOS AIRES · LETO 70

6

JULIJ 2003

Od zgoraj in od leve:

1. Z letošnje procesije sv. Rešnjega telesa: petje evangelija pri „sanhuškem“ oltarju. —
2. Zadnji, „ramoški“ oltar je vedno nameščen ob pročelni steni cerkve. —
3. Z letošnje domobranske proslave v Slovenški hiši: počasitev žrtev pred spomenikom. —
4. in 5. Proslava v Dvorani škofa Gregorija Rožmana. (Foto: Marko Vombergar)

Naši mučenci so VREDNI SPOMINA

JURE RODE

Predragi v Gospodu!

Letošnja domobransko proslavo obhajamo na slovesni praznik Gospodovega vnebohoda.

Naša prva knjiga

Pisatelj Apostolskih del nam v začetku prvega berila pravi: V prvi knjigi sem poročal o vsem, kar je Jezus delal in učil do dne, ko je bil vzet v nebesa.

V prvi knjigi... Kdaj bo napisana taka naša prva knjiga, v kateri bo pošteno in izčrpno prikazano vse, kar so za Boga in narod delali in učili protikomunistični borci, duhovniki in laiki že pred drugo svetovno vojno in med komunistično revolucijo v Sloveniji — vse do dne, ko so bili z zvijačo vrnjeni iz Vetrinja in po nečloveškem trpljenju in mučniški smrti vzeti v nebesa.

En del te prve knjige o slovenskih mučencih je obsežen v Palmah mučeništva, drug del bo dokumentiran v procesu za proglasitev za mučence vseh, ki so umrli nasilne smrti zaradi komunističnega sovraštva do vere. Nikdar pa ne bo možno popisati doslednega življenja po veri vseh žrtev komunizma pred in med vojno, do mučniške smrti že po končani vojni. Z rednim prejetjem zakramentov spovedi in obhajila, s pobožnostjo prvih petkov in prvih sobot, z redno molitvijo in s prizadevanjem za čisto in pošteno življenje so dozorevali za žrtvovanje življenja. Seme je moralo pasti v zemljo in umreti, da je po padcu petdesetletnega komunističnega režima rodilo sad svobode za ves slovenski narod.

Umorjeni za vero - živijo med nami

S trpljenjem in smrtjo za Boga in narod ter kljub desetletni uradni zamolčanosti so naši mučenci z mnogimi znamenji dokazali, da duhovno živijo med nami. Po več kot štiridesetih letih je morala slovenska zemlja razodeti vsej javnosti grobišča, ki jih je skrivala v sebi. Kočevski Rog, Teharje, Hrastnik in vsa druga grobišča po vsej Sloveniji so postala zveličavno jasni dokazi, da domobranci živijo v svobodni sedanjosti slovenskega naroda.

V trenutku, ki ga je določila Božja previdnost, so prejeli moč Svetega Duha in postali pričevalci za Kristusa v Sloveniji, zamejstvu in izseljenstvu. Saj nas domobranske proslave, pa vsak božič, vsaka velika noč, njihovi godovi in rojstni dnevi spominjajo na očete in stare

očete, na brate in duhovnike, ki bi morali biti med nami — pa jih ni, ker so morali predčasno umreti nasilne smrti. Telesno mrtvi leta 1945, duhovno pa vsa ta leta živi v našem spominu in duhovno živi v naših občestvih.

Zgled edinosti — do smrti

Drugo praznično berilo nas spominja na verske temelje prave edinosti.

Nečloveško mučeni in pomorjeni domobranci nas opominjajo, naj živimo kakor se spodobi za krščanski poklic, v katerega smo bili poklicani. Naj v ljubezni prenašamo drug drugega. Naj si prizadevamo, da ohranimo edinost z vezjo miru: ker je en Gospod, ena vera, en krst, en Bog in Oče vseh. Medsebojna zvestoba in edinost, prav do skupne mučniške smrti vrnjenih domobrancev, naj nam bo zgled edinosti, kljub vsem razlikam, da bomo vredni biti poklicani k enemu in istemu upanju v končno zmago našega Boga.

Za svoje zveličanje in za našo srečo so se morali naši mučenci — po Kristusovem zgledu — prej spustiti v nižine zemlje, da so se očiščeni mogli povzpeti v nebesa. Oni so nam za ceno življenja zaslužili potrebne milosti, da se usposobimo za izgrajevanje Kristusovega telesa v našem času in v naši družbi — dokler ne pride mo do popolnega človeka, do polne doraslosti v Kristusu. Naj nam njihov zgled pomaga, da bomo kot odrasli kristjani živeli v edinosti duha in vsega življenja.

Vrednote — vzrok junaške smrti

Predno je bil Jezus vzet v nebo in sedel na Božjo desnico, je rekel enajsterim apostolom: „Pojdite po vsem svetu in oznanite evangelij vsemu stvarstvu! Kdor bo vero sprejel in bo krščen, bo rešen, kdor pa vere ne bo sprejel, bo obsojen.“ Oni so šli in povsod oznanjali in Gospod je z njimi sodeloval ter besedo potrjeval z znamenji, ki so jih spremljala.

Katera znamenja, kateri znaki, katere vrednote so spremljale protikomunistične mučence skozi vse življenje do smrti? So žrtvovali svoja mlada življenja samo iz nasprotovanja komunizmu? Ali ni mar res prav narobe, da so se borili proti komunizmu do smrti iz ljubezni do verskih in narodnih vrednot? Tudi nam se ni treba bati očitka, da je bilo vse povojno prizadevanje za versko in narodno ohranjanje zgolj zaradi protikomunizma. Ti dve vrednoti, ljubezen do katoliške vere in do naroda,

sta bili že stoletja pred nastopom komunizma globoko vsajeni v slovensko dušo in srce. Katoliška vera in slovenska narodna zavest sta bili naša last pred in po komunizmu. Marksistični totalitarizem je pomenil petdeset jalovih let v življenju naroda, ponesrečen poizkus in zguba časa v življenju posameznikov in slovenske družbe. Načrtno in kruto je hotel spremeniti značaj slovenskega naroda. Vero je hotel zadušiti v vsiljenem materializmu in uničiti narodno zavest v komunistični internacionali.

Mučenci — vredni spomina

Zaradi obsodbe vrednih zločinov proti slovenskemu človeku-domobrancu je prav, da se tega vsako leto spominjamo in iščemo svoje korenine, žal s krvjo prepojene, tudi v kočevskih gozdovih in v drugih grobiščih, kamor so padali naši mučenci.

Eden glavnih voditeljev bivše slovenske nomenklature še v tem času govori otrokom ter fantom in dekletom: „Mladi, ne skrbite in ne vznemirjajte dedkov in babic, kaj je bilo v preteklosti, brigajte se za prihodnost!“

Iz Svetega pisma Stare zaveze pa vemo, da je Mojzes naročal Judom, naj se vsako leto spominjajo rešitve iz Egipta: In če te bo tvoj sin vprašal, zakaj tako, mu povej, kako nas je Bog z močno roko rešil iz faraonove sužnosti.

In zgodovina, pravijo, je kot kotel ali kot lonec, vse

ostane notri, nič se ne izgubi, kar se je enkrat zgodilo, ostane za vedno.

Kako bi torej mogli ali sploh smeli pozabiti dogodke, ki so nam zaradi nečloveške krutosti legli in ostali na dnu naših src in duš, v našem življenju, v edini zgodovini, ki nam jo je bilo dano živeti?

In če človeka primerjajo drevesu, ki ne more rasti in roditi sadov, če mu porežejo korenine, tako ne bo moglo živeti in dajati sadov narodovo telo, če bi mu skušali porezati korenine, ki segajo tudi v dobo borbe proti komunizmu.

Zato je prav, da imamo spominske domobranske proslave. Na spominski steni v cerkvi Marije Pomagaj je plošča, na kateri beremo: „Glejte jih. Duše slovenskih žrtev revolucije, prisilnih vrnitev, izgnanstva. Spominjaj se nas! Vpijo iz onstranstva. Za mrtve ne bodi mrtev! Moli za pokojne!“

Priporočajmo se jim! Priporočajmo jim sedanost in prihodnost slovenskega naroda! Priporočajmo jim vse načrte katoliške Cerkve na Slovenskem! Priporočajmo jim našo zvestobo Bogu do konca življenja! Marijo, kraljico mučencev, prosimo, naj posreduje pri Bogu za priznanje njihovega mučeništva pred vesoljno Cerkvijo. Tako bodo dobili svoje mesto poleg blaženega Antona Martina Slomška in drugih naših svetniških kandidatov v galeriji svetnikov in mučencev v naši cerkvi Marije Pomagaj.

KRATKE NOVICE

HRVAŠKA — Hrvaška je bila v prvih dneh junija vsa v znamenju tretjega apostolskega obiska papeža Janeza Pavla II. Nanj so opozarjali veliki plakati, ki so vabili na srečanja s svetim očetom in k njegovim mašam, pa tudi na vodilno misel obiska: Družina — pot cerkve in naroda. (*Družina*)

REKA — Vatikanski državni tajnik kardinal Angelo Sodano je med papeževim obiskom na hrvaškem izjavil, da je čisto mogoče, da bo odpadel papežev avgustovski obisk v Mongoliji. Vse bo odvisno od papeževega zdravja. (*Družina*)

BOGOTA — Ena izmed kolumbijskih uporniških organizacij je prosila škofa Julia Cesarja Vidala (Monteria), naj posreduje pri njeni razorožitvi. Sprva naj bi odložilo orožje 1000 od 10.000 članov. Uporniki so po škofovih besedah spoznali, da ovirajo pot k miru v državi. (*Družina*)

VATIKAN — Kardinal Angelo Sodano je v papeževem imenu poslal sožalno brzojavko španskemu vojaškemu škofu mons. Manuelu Llaurensu ob letalski nesreči v Turčiji, v kateri je umrlo 62 španskih vojakov, ki so se vračali z mirovne naloge v Afganistanu. (*Družina*)

SEKULARIZEM in SUBJEKTIVIZEM

FRANC RODE

Med težavami, ki so povezane z našim časom, je nedvomno šok sekularizma, ki v zahodnem svetu že dolgo spodkopava korenine vernosti v človeških srcih. Drugi pojavi, ki vzbujajo zaskrbljenost, so verska nevednost med kristjani, skromna učinkovitost naše kateheze zaradi poganske miselnosti, ki jo dan na dan širijo mediji, zmanjševanje gorečnosti pri vernikih, kar je toliko bolj nevarno, ker prihaja od znotraj, izraža pa se v utrujenosti, razočaranju, nekritičnem prilagajanju javnemu mnenju, nezanimanju za osnovna življenjska vprašanja, predvsem pa v pomanjkanju veselja in upanja. Med težavami lahko omenimo tudi vse bolj subjektivno pojmovanje vere pri mnogih kristjanih, s tem pa tudi vse manjši čut za celostni in objektivni nauk vere. Ljudje sprejemajo samo to, kar jim je všeč in je v skladu z njihovim osebnim „izkustvom“. (...)

Zaradi sodobnega subjektivizma se moramo še bolj potruditi, da oznanjamo Božjo besedo v celoti in da ljudem prikazemo brez ponarejanja sijaj in moč „resnice, ki odrešuje“ (prim. 2 Tes 2,10). Ob tej vzvišeni nalogi se čuti mo slabotne, ko vidimo, kako nesorazmerne so naše moči v službi Resnici. Toda s svetim Pavlom lahko ponovimo: „Vse zmorem v njem, ki mi daje moč“ (Flp 4,13).

Ko je papež Janez Pavel II. leta 1982 sprejel avstrijske

škofofe na obisk „ad limina“, jim je hotel predvsem vliti novo upanja. Njegove navdihnjenе besede lahko koristijo tudi nam. Dejal je: „Brez upanja bi bili samo nesrečni ljudje, vredni pomilovanja. Vse naše delo bi bilo jalovo. Bili bi brez poguma, da se lotimo česar koli. Moč našega poslanstva je v našem skrivnostnem upanju. Upanje je močnejše od mnogih razočaranj in utrudljivih dvomov, ker zajema moč pri viru, ki ga niti naša brezbržnost niti naša malomarnost ne moreta izčrpati. Vir našega upanja je Bog sam, ki je v Jezusu Kristusu enkrat za vselej premagal svet in ki danes nadaljuje po nas svoje odrešitjsko poslanstvo med ljudmi.“

Upanje, ki je sestavni del našega poslanstva, samo po sebi spodbuja k ustvarjalnosti in nam vliva tisti zdravi optimizem, ki ga moramo imeti v sebi in ga veselo širiti okrog nas.

Ta optimizem je utemeljen kljub stiskam, ki jih ne manjka. „Pa ne samo to, ampak se celo ponasamo s stiskami, saj vemo, da stiska rodi potrpljenje, potrpljenje preizkušenost, preizkušenost upanje. Upanje pa ne osramoti, ker je Božja ljubezen izlita v naša srca po Svetem Duhu, ki nam je bil dan“ (Rim 5,2-4).

Iz knjige Stati inu obstatu

Blišč in beda liberalizma

JANKO KOS

Liberalizem je od konca 18. stoletja pomembno vplival na gospodarske, politične in kulturne razmere po Evropi in Ameriki, v 19. stoletju je dosegel vrh, v 20. stoletju, ko se je zdelo, da je že oslabil, je odlično pripomogel h koncu fašizma, nacionalsocializma in komunizma, ki so se razglašali za učinkovito zdravilo zoper bolezni, ki da jih povzroča prav liberalizem.

Stem so se potrdile zasluge, ki jih ima za razvoj gospodarstva, parlamentarne demokracije, osebne in misljenjske svobode, ne nazadnje za razmah znanosti in tehnologij, ki gibljejo moderni svet. Te zasluge so tako očitne, da so jih navsezadnje priznale tudi ustanove, ki so na razmah liberalizma v 19. stoletju gledale z največjim nezaupanjem. Katoliška Cerkev, ki je s papeškim „silabom“ leta 1864 razglasila liberalizem za Cerkvi in krščanstvu nevarno gibanje, je z drugim vatikanskim koncilom sto let kasneje sprejela temeljne ideje o osebni, misljenjski in verski svobodi in jih s tem spoznala za skladne s krščanstvom.

Na Slovensko je prihajal od začetka 19. stoletja iz nemških dežel. V skromnih razmerah, iz katerih se je polagoma rojevalo slovensko nacionalno gibanje, mu dolgo ni

bilo jasno, kaj hoče in kaj sme s svojimi gesli o gospodarski, osebni in misljenjski svobodi. Proti koncu stoletja se je po evropskih zgledih zapletel v „kulturni boj“, glavno gibalno mu je postal bojeviti antiklerikalizem. Ni se ogreval za demokracijo, nezaupljivo je sprejemal splošne politične pravice, ostajal je brez določenega socialnega in kulturnega, nazadnje celo brez nacionalnega programa. V prvi Jugoslaviji je postal trdna podlaga unitarizmu in centralizmu, v boju s katolištvom se ni več znašel, njegovi najvidnejši kulturni nosilci so proti letu 1940 prešli na komunistično stran, v vojnem času je politično in vojaško tragično potonil, z njegovimi ostanki je po vojni nasilno obračunala komunistična diktatura.

Po letu 1990 se je slovenski liberalizem vsaj delno obnovil v stranki „liberalne demokracije“ — ime je protislovno, saj sta si liberalizem in demokracija v mnogih stvareh nasprotna. Tak, kakršen obstaja na prehodu v novo tisočletje, je dedič ne samo dobrih, ampak tudi slabih strani klasičnega liberalizma. Kar je bilo v njem dobrega, je prešlo v druge socialno-politične tokove, zlasti v krščansko in socialno demokracijo, sprejeli so njegovo politično in kulturno „filozofijo“ človekovih pravic, svoboščin in blaginje.

Krščanska identiteta

(...) Presenetljiv je podatek, da je skoraj 40% vernih Slovencev za staro oblast, medtem ko skoraj isti odstotek podpira spremembe. Ob tem pa se lahko vernik, posebno katoliški duhovnik in škof zamislijo. Politika LDS mu je namreč leta svoje vladavine žagala veje, na katerih temeljijo družbene korenine njegove vere. Voditelji te stranke stalno odrivajo vero z javnega področja, vernik pa kljub temu voli te svoje tlačitelje.

Kako naj si to razlagamo? Je mit o slovenskem verniku napačen? Ali slovenski katoličan pravzaprav ni vernik, saj ga ne moti, da mu odrivajo vero iz njegove osebne in javne zavesti? Mu je torej pomembna le njegova družbena kariera, položaj in je zanjo pripravljen prodati tudi svoje prepričanje in duhovno životariti? Je njegova vera zgolj deklarativna, le krstno znamenje, ki nima nobenega vpliva na njegova

življenjsko odločanje. Ali pa le ne mara pokazati svojih barv, ker se je treba potem tudi javno opredeliti in se zavzeti za etične vrednote, za pravičnost in poštenost. Torej je s slovenskim krščanstvom nekaj narobe: krščanska vera ima vedno manjši vpliv na osebno in tudi družbeno ravnanje tako imenovanih vernikov. Je to posledica bivšega režima, ki je ljudem opral možgane, ali posledica sekularizacije, ki dobiva nove razsežnosti v formalno demokratičnih razmerah? Ali pa gre preprosto za 'osip' vernih, kakršnemu smo priča v zahodnih državah, še posebej v Avstriji in Nemčiji, kjer pa se morajo tisti, ki ne nameravajo plačevati cerkvenega davka, potem izpisati iz Cerkve in se javno izjasniti, da niso verni. Pri nas pa lahko vsak še ohranja svojo vernost vsaj na papirju, medtem ko dejansko ni več član verske skupnosti; njegove druž-

bene odločitve pa so lahko popolnoma neskladne s verskimi načeli ali celo v nasprotju z njimi.

Problem ni pereč samo z vidika Cerkve oz. vere. Ne gre le za „pešanje vere“, pač pa tudi za etično-moralne dileme. Verska prihodnost je za Slovence pomenila tudi privrženost krščanskemu moralnemu redu. Večkrat smo že ugotovili, da je ta red načela revolucija in ga pospešuje sekularizacija. Danes imamo po besedah modernega ameriškega sociologa opravljanje s pravim prelomom med ustaljenimi izročili, zaradi česar tudi verske in etične vrednote, utemeljene na veri, izgublajo svoj družbeni vpliv. Ljudje se odločajo po zelo trenutnih in kratkoročnih, predvsem pa medijsko posredovanih mehanizmihi. Toliko bolj pa je po mnenju istega za družbo pomembno, da si pridobiva družbeni kapital, t.j. moralne osnove za človekovo življenje in preživetje. Že zdavnaj so misleci opozarjali, da bo težko takrat, ko ljudje ne bodo več verovali v ničesar. To je konec upanja in življenja, ostaja praznina in odtujeni, sperti, zamorjeni ljudje brez prihodnosti.

Novi glas

je. Liberalizmu je ostalo tisto, kar je v njem narobe. To pa je njegova naivna, iluzorna, utopična misel o svobodi. Ta naj bi bila načelno neomejena, brez meja na znotraj in na zunaj, svobodo posameznika naj bi omejevala samo svoboda drugih posameznikov. Vsakdo naj ima pravico do svobode v vsem, kar hoče in kar si želi — v življenjskih užitkih in ugodnostih vseh vrst, kjerkoli, kadarkoli, kakorkoli. Od tod popolna svoboda spolnosti, združitev in ločitev, umetnih oploditev in umetnih usmrting, potovanj in nakupovanj, zabavnih eksaltacij in gospodarskih spekulacij; ne nazadnje svoboda za vsakršno znanstveno raziskovanje in tehnološko napredovanje. Država naj vse te dejavnosti v imenu svobode omogoča, varuje in zanje deli denar — celo tedaj, ko posameznik priznava samo še sebe in svoj užitek; celo tedaj, ko ne priznava države in ne sprejema nacionalne, socialne, kulturne identitete, ki jo ta država reprezentira.

Temna stran liberalizma, ki je posledica naivne teorije o svobodi brez meja, se v praksi sprevača v socialno nepravičnost. Popolna svoboda je zmeraj svoboda močnejšega. Slovencem se zadnje čase vsiljuje zahteva, naj trgovci prodajajo in kupci kupujejo vse dni v tednu, tudi ob nedeljah in praznikih. Zahteva se utemeljuje na načelu popolne svobode posameznikov, njihovih potreb in najrazličnejših želja. Gre za neoliberalizem, ki postavlja trgovske osebe v neenak položaj, streže močnejšim in slabim šibkejše. To, kar si z vsakodnevno prodajo lahko

privoščijo velike trgovske korporacije, je pogubno za srednje in majhne trgovske obrate. Svobodna prodaja se sprevača v gospodarski in socialni darvinizem. Še huje je s svobodo brez meja, ki si jo lastita znanost in tehnologija, danes svetovna in jutri slovenska. Želje biogenetike in drugih ved segajo onstran vsega, kar je še predstavljivo in človeško mogoče, vse do popolnih oblik evtanazije, o katerih je nacionalsocializem lahko samo sanjal. Vsi že vedo za nevarnosti, ki jih popolnoma svobodni znanost in tehnologija prinašata okolju, zemlji in ljudem. Vsi Slovenci vedo za nered, ki ga zanaša v šole želja po neomejeni svobodi mladih, škodljiva učiteljem, še bolj pa učencem. V primerjavi s tem je želja nekaterih, naj bi v umetnosti zaradi brezmejnne svobode priznali za umetnost vse, kar se za takšno razglašča, samo nedolžna groteska.

V osrčju liberalizma se skriva zarodek nečesa, kar se prek skrajnosti sprevača v nihilizem, dekadenco, anarhijo. V stanju brezoblične anarhije se spreminjajo v nesmišle vse mogoče svoboščine, pravice in neodgovornosti. In tako je edino zdravilo zoper takšno stanje to, da začnemo govoriti — podobno kot so pred leti v „rimskem klubu“ spregovorili o mejah rasti — o mejah svobode. Samo to lahko zagotovi, da bo svoboda obstala, to pa pomeni slovo od liberalizma — da bi se ohranilo, kar je bilo v njem dobrega, in preprečilo prevlado tistega, kar je v njem pogubno zanj in za vse nas.

Demokracija

ZAKLAD je treba ljubosumno VAROVATI

P. Raniero Cantalamessa, papeški pridigar, o daru evharistije

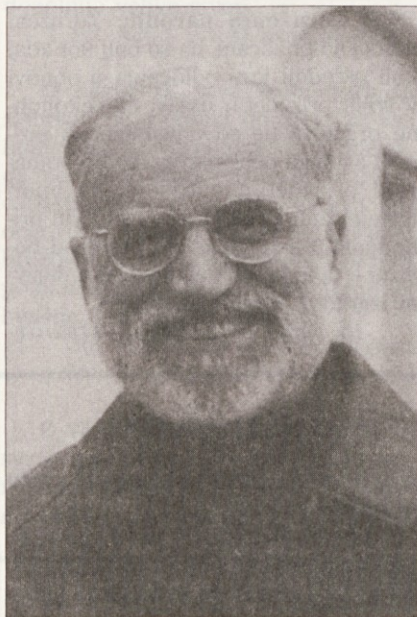
POGOVARJAL SE JE MARJAN POGAČNIK

Italijanski kapucin, p. Raniero Cantalamessa, že 22 let papeški pridigar - za papeža vsak adventni in postni teden pripravi duhovni nagovor - pa tudi televizijski pridigar in svetovno priznan duhovni pisec je posebej za Družino in Božje okolje odgovoril na nekaj vprašanj, povezanih z enim največjih darov in eno največjih skrivnosti krščanske vere - evharistijo.

Evharistija je „vrhunec in vir“ krščanskega življenja, pravi koncil. Kako vi osebno doživljate te besede?

Vprašanje je zelo neposredno, saj je lažje odgovoriti tako, kot razlagam v knjigi, kot pa, kako to živim. Reči moram, da tudi to, kar sem o evharistiji sam napisal, torej da je vir in vrhunec krščanskega življenja, lahko v svojem malem svetu zelo nepopolno okušam tudi sam, kajti evharistija je resnično vsak dan srčika dneva. Vsak dan lahko doživljam, kako je evharistija resnično, kot je dejala že sholastična teologija, „*quodammodo omnia*“. Na neki način je vse. Na misel mi prihajajo besede blažene Marije Križanega Jezusa, imenovane tudi Mala Arabka, s katerimi se strinjam, jih skromno ponavljam in v veliko manjšem obsegu živim tudi sam. Ta blažena je bila zaljubljena v evharistijo. Umrla je v karmeličanskem samostanu v Betlehemu, ki ga je sama dala zgraditi. Pred obhajilom ni zdržala v svoji klopi. Še preden je prišel trenutek za prejem zakramenta, je planila iz svoje klopi. Ko se je potem vračala na svoje mesto, so jo sestre slišale šepetati: „Sedaj imam vse! Sedaj imam vse!“ Dejstvo je: ko prejmemo evharistijo, imamo vse. Vse tri osebe Svete Trojice, saj je to delo Očeta, ki je tako ljubil svet, da je dal svojega Sina, ki je oživel v evharistiji, delo Srca, ki je dal sebe in živi v evharistiji, Oče in Sin pa nama skupaj v evharistiji podarjata Svetega Duha.

„Evharistija je največja odgovornost Cerkve v zgodovini“, ste zapisali. Zakaj? Je to tudi razlog za novo papeževno okrožnico?

Mislím, da je to res. Papež močno poudarja odgovornost Cerkve do evharistije, da bi ohranila nedotaknjen dar, ki ji ga je podaril Vstali. Z besedo odgovornost imamo tu v mislih čisto nekaj posebnega: pozorno ravnanje z evharistijo. Lahko rečemo, da je evharistija največji zaklad, zato ga mora Cerkev ljubosumno varovati. V svoji knjigi sem to omenjal ne toliko v zvezi z raznimi teološkimi in krivoverskimi izkrivljanji, ki so gotovo zelo nevarna in pred katerimi Cerkev in cerkveni nauk skušata zaščititi evharistijo. V mislih sem imel pastoralni vidik: da ne bi razvrednotili evharistije, da ne bi iz nje naredili nekaj človeškega, preprosto priložnosti za skupno praznovanje. Danes pravimo, da skupni obroki povezu-

jejo. Evharistija je veliko več kot to. Skliceval sem se prav na navade prve Cerkve in na tako imenovano arkansko določilo, ki je bilo v tem, da je poskušala ščititi evharistijo pred kakršnim koli skrunjenjem (s tem mislim na pomanjkanje spoštovanja). Branili so jo tudi tako, da o njej niso govorili, ampak so jo ovili v tančico skrivnosti in svetosti. (...) Danes je evharistija na voljo vsem in to je dobro, je napredek. V bistvu vsi, ki so pri maši, gredo k obhajilu. To je napredek, seveda, kajti normalno bi bilo, da vsi, ki gredo k maši, gredo tudi k obhajilu in sprejmejo ta dar. Toda nevarnost, ki se skriva za tem, je, da se ne bi dovolj zavedali, kaj pomeni pristopiti k obhajilu. Sveti Janez Zlatousti je govoril, da je prejem obhajila nekaj strašnega (*frictos*). Strašnega v pozitivnem smislu, kajti moralo bi nas pretresti, kar je tudi prvoten pomen besede strašen (*terribile*). Menim, da bi se skrb za evharistijo s strani Cerkve morala izražati tudi tako, da pomaga krščanskemu ljudstvu ohranjati živ občutek češčenja in skrivnostnosti evharistije, ki je dobro izražen v številnih znanih cerkvenih pesmih (*Molim te ponižno — „Adoro te devote“, „Panis angelicus“*), ki dobro izražajo teologijo in hkrati ljubezen, skoraj nežnost do evharistije. Avtor mnogih je sveti Tomaž Akvinski. Da, nežnost. Moj oče sveti Frančišek Asiški je rekel: „Jezus se je v evharistiji na neki način izročil v naše roke.“ Hotel je ostati navzoč v svetu kot najbolj nezaščiten, izpostavljen bitje, da ga lahko onečaščamo, raztrgamo, celo ukrademo iz cerkva. In prav to dejstvo, da se je Jezus v evharistiji izročil človeštvu, kot se je v Betlehemu izročil svetu v preobleki nemočnega otroka, bi moralo in tudi vedno bolj sili Cerkev, da krščansko ljudstvo ne bi izgubilo občutka za božjo navzočnost v evharistiji.

Torej se lahko zgodi, da jemljemo evharistijo preveč zlahka, kot nekaj običajnega ...

Sveti Avguštin pravi: „*assueta villescunt*“, kar pomeni: obstaja nevarnost, da se stvari, na katere se navadimo, torej vsakdanje stvari, razvrednotijo. Ko je dostop do evharistije nekaj samoumevnega, preprostega in vsakdanjega, ljudje izgubljajo občutek, da je evharistija nekaj svetega, da je - kakor pravi teologija - zakrament živih,

ne mrtvih. To je zakrament, ki ga lahko prejmejo le tisti, ki živijo v božji milosti, ne pa tisti, ki so pri Bogu v nemilosti in zato mrtvi. Krst in spoved sta zakramenta tudi za mrtve, da bi spet oživel. Evharistija je zakrament živih, zato se ji je treba približati s čisto vestjo, spravljeni. Če se kdo pred obhajilom ne more spovedati, kot je bilo običajno nekoč, bi moral biti vsaj pripravljen sprejeti odpuščanje grehov ob prvi priložnosti. To je nevarnost: da ljudje premalo resno ocenijo stanje svoje vesti. Nikoli ne smemo pozabiti, kaj je sv. Pavel govoril Korinčanom in predstavlja temeljno besedilo o evharistiji: „*Probet autem se ipse et homo.*“ Vsak človek naj si izpraša vest in naj nato je od tega kruha.

Jezus nam ni zapustil nobene knjige ali napisanega dela. V kakšnem smislu moremo v evharistiji videti knjigo, ki nam jo je zapustil?

Lahko, če vzamemo knjigo v simboličnem smislu, kot znamenje. Sveti Avguštín je govoril, da je zakrament „*verbum visibile*“ (beseda, ki jo vidimo). Kot je beseda - tako Avguštín - zakrament, ki ga slišimo in poslušamo. V duhu svetega Avguštína je torej tudi evharistija znamenje, ki ga slišimo, beseda, knjiga, v kateri je napisana vsa zgodovina odrešenja. Poglejte za primer roso, ki je zelo drobna, pa v sebi odseva ves nebesni svod. Tako je evharistija, hostija, nekaj majhnega, toda v sebi nosi vso zgodovino odrešenja.

Kaj vam pomeni maša?

Nedavno sem prebral stavek, ki ga je mati Terezija iz Kalkute dala napisati na vse cerkve in kapele, kjer delujejo njene sestre: „*Božji duhovnik, obhajaj to mašo, kot bi bila prva, edina in zadnja.*“ To bi bil ideal. Jasno je, da smo duhovniki uboga bitja kot vsi drugi, zato ne zmoremo živeti duhovnih resničnosti tako intenzivno. Toda v bistvu, objektivno gledano, je res: vsaka maša je nova in živeti bi jo morali, kot da je prva, zadnja in edina. Ne zmoremo tega vedno, kajti navada se polasti tudi nas. Mašo obhajamo pogosto, ob nedeljah celo večkrat in človeška šibkost nas lahko tudi zaradi utrujenosti privede do tega, da ne živimo tega zakramenta v vsej njegovi veličini in ga ne aktualiziramo. Morda je Jezus tudi zato naročil, naj obhajamo mašo vsak dan. Vedel je, da enkrat samkrat ne bi

Papež je povedal

O Cerkvi v Evropi: Cerkev in njeni verniki v Evropi razpolagajo z velikimi viri kulture, duhovnosti in solidarnosti, ki bi jih radi še naprej dali v službo človeka vredne družbe na tej celini. Sveti sedež se je že od začetka procesa evropskega združevanja čutil povezanega z njim in ga je na temelju krščanskih vrednot, ki povezujejo narode, stalno kritično spremljal pa tudi podpiral.

Udeležencem zasedanja Papeškega sveta za kulturo v Gradcu

O Združenih narodih: Združeni narodi so poklicani, da so bolj kot kdaj koli osrednji kraj odločanja o obnovi v vojni prizadetih držav; človekoljubne organizacije so povabljene k prenovi svojega poslanstva. To bo pomagalo prizadetim narodom, da bodo hitreje vzeli v roke svojo usodo in prihodnost, ter dovoljevalo preiti od bojazni k upanju, od negotovosti k dejavni izgradnji svoje prihodnosti.

15. maja ob prejemu akreditiv-

nih pisem novih veleposlanikov 12 držav pri Svetem sedežu

O otrokih in mladih: Ne morem pozabiti otrok in mladih, pri katerih konflikti pogosto puščajo najhujše sledi. Kot je zanje zelo težko pozabiti na to, kar so izkusili, tako je nevarno, da bodo podlegli skušnjavi nasilja. Dolžni smo, da zanje preskrbimo prihodnost v miru in deželo bratske solidarnosti.

15. maja pri prejemu poverilnih pisem novih veleposlanikov pri Svetem sedežu

O človekovih pravicah: Še posebej sem vztrajal, da je človekov zaroček človek, zato mu pripadajo neodtujljive pravice človeškega bitja. Zato je treba po pravnih predpisih določiti pravni status zarodka kot oseba s pravicami, ki jih ni mogoče spregledati niti v moralnem niti pravnem redu.

17. maja pri prejemu naslova častnega doktorja pravne fakultete univerze v La Sapienza

izčrpali vsega njenega daru.

Kaj pomeni „vredno“ prejeti sveto obhajilo?

Italijanski pregovor pravi, da lahko ljubezen povrnemo le z ljubeznijo. Torej je prvi odnos do evharistije ljubezen. In vsako obhajilo bi se moralo končati z izpovedjo ljubezni: Jezus, ljubim te. Kajti njegov prihod v nas je izpoved ljubezni. Seveda obstaja drža vesti, biti očiščen smrtnega greha, toda menim, da je takoj za tem prva in najvažnejša ljubezen. To, kar Jezus pričakuje, je odgovor ljubezni, kajti ta zakrament je v najgloblji obliki zakrament njegove ljubezni. Pavel pravi, da je Kristus ljubil Cerkev in dal samega sebe zanj. Ljubil jo je in zato dal samega sebe.

Pišete o tem, da smo poklicani tudi sami postajati evharistija.

Mislim, da je to posledica tistega, kar nam je Jezus povedal v evharistiji. (...) Za evangelista Janeza je skrivnost evharistije prav to: ker je Jezus dal samega sebe za nas, nas vključuje v to in

vabi, da delamo enako: da damo življenje za brate. V knjigi sem to resničnost prevedel s predlogom, in sicer, da duhovnik in verniki (čeprav slednji potih) uporabijo iste besede, kot jih je uporabljal Jezus ob posvetitvi, da izrazijo svojo udeležnost. Da tudi oni izrečejo besede in pri tem pomislijo na brate ali družinske člane, ki jim morajo služiti: Vzemite in jejte, to je moje telo, ki ga dajem za vas. Vzemite in pijte, to je moja kri, ki se preliva za vas. Duhovnik seveda to izgovori tudi po svoji službi, kot Kristusova oseba, in ko jih on izreče, imajo te besede moč, da posvetijo kruh. Pri laikih ni tako, vendar lahko izrazijo svoje duhovništvo, v katero so bili poklicani s krstom, tako da v tišini v svojem srcu izgovorijo te besede, ki so - po moji izkušnji - zelo zelo učinkovite. Tisti, ki so to spoznali in se naučili pri maši to izgovarjati: „Vzemite, to je moje telo, torej moj čas, moja sredstva, moje sposobnosti, ki jih namenjam služenju vam, ki jih želim porabiti za služenje drugim“, v tem najdelo veliko duhovno korist.

Družina

O liku božje služabnice matere Terezije: Njeno življenje vedrega dostojanstva in brezpogojne ljubezni do ubogih zbuja v nas željo po posnemaniu. Ljubiti namreč zadnjega med nami, ne da bi pri tem pričakoval kar koli v zameno, pomeni resnično ljubiti Kristusa.

23. maja na sprejemu indijskih škofov

O misijonskih sodelavcih: Cerkev v misijonskih deželah potrebuje takšnih sodelavcev, ki so pripravljeni zastoj in velikodušno služiti evangeliju, spodbujati vrednoti pravičnosti in miru, sposobni razbirati znamenja časov in odkrivati semena večne Besede. To nalogo bodo lahko opravljali le strokovno dobro usposobljeni in v Kristusa zaljubljeni posamezniki.

24. maja udeležencem zasedanja Kongregacije za evangelizacijo narodov

O božji pomoči: Bog v vsakem dogodku nakazuje izhod. Samo od nje ga lahko pride odločilna pomoč, ne pa od tujih vojaških zvez, od moči orožja. Samo z njimi je mogoče priti do resnične svobode, samo z njim se dopolnijo velike stvari.

28. maja pri splošni avdienci

O skrbi za stvarstvo: Skrb za stvarstvo je moralna dolžnost za vse ljudi, saj je Stvarnikova volja takšna, da mora biti človek vreden svoje poklicnosti, gospodovati nad naravo kot odgovoren upravljavec in ne biti njen brezobziren izkoriščevalec. To tudi pomeni zapustiti zemljo, primerno za bivanje, prihodnjim rodovom.

30. maja novemu japonskemu veleposlaniku pri Svetem sedežu

O vlogi javnih občil: V sedanjem svetovnem stanju je za vse zelo pomembno, da premišlujejo o vlogi javnih občil pri gradnji miroljubnega sve-

ta, temeljčega na resnici, pravici, ljubezni in svobodi.

Sredstva družbenega obveščanja naj v resnici prispevajo k miru, odstranjujejo ovire nezaupanja, spodbujajo k razumevanju in medsebojnemu spoštovanju ter krepijo spravo in hvaležnost ljudi. Zaposleni pri njih so, v skladu s svojim poslanstvom, poklicani biti pospeševalci miru.

1. junija, na svetovni dan sredstev družbenega obveščanja

O obisku na Hrvaškem: Svoje stoto apostolsko potovanje zaupam Božji Materi, ki jo častijo na vsem Hrvaškem, da bo vodila moje korake in hrvaškemu ljudstvu prinesla novo pomlad vere ter napredek v sožitju državljanov.

4. junija pri splošni avdienci

O nalogah hrvaške mladine: Vas, ki boste zavzeli zelo odgovorna mesta za dobro družbe in Cerkev, spominjam, da se človekova vrednost meri po tem, kar je, in ne po onem, kar dela ali ima; da majhni nizki cilji ne morejo nikdar pogasiti hrepenenja po sreči in polnosti, ki je v vašem srcu, da naloge, ki jo je božja Previdnost zaupala vsakemu izmed vas, nihče drug ne more izpolniti kot vi sami. Izberite Jezusa za sopotnika na vaši življenjski poti, poslušajte ga in mu sledite kot Učitelju življenja.

8. junija ob apostolskem obisku na Reki

Vse, kar moram vedeti o življenju, sem se naučil iz Noetove barke...

Prvič: Ne zamudi barke.

Drugič: Zapomni si, da smo vsi na isti barki.

Tretjič: Načrtuj. Ko je Noe gradil barko še ni deževalo.

Četrti: Ostani čil. Ko boš star 600 let, te bo morda kdo prosil, da narediš kaj zares pomembnega.

Petič: Ne poslušaj kritik, le opravi kar moraš opraviti.

Šestič: Gradi svojo prihodnost na rodovitni zemlji.

Sedmič: Zaradi varnosti raje potuj v paru.

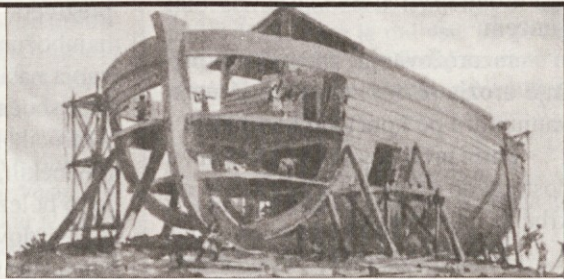
Osmič: Biti hiter ne pomeni vedno, da imaš prednost pred drugimi. Polži so bili skupaj z gepardi.

Devetič: Ko si pod stresom, poskušaj malo lebdeti.

Desetič: Zapomni si, Noetovo barko so zgradili amaterji, Titanik pa strokovnjaki.

Enajstič: Naj je še tako veliko neurje, če si z Bogom, te na koncu vedno čaka mavrica.

Družinska pratika 2003

Nameni Apostolata molitve

ZA JULIJ

SPLOŠNI:

Gospodarstvo v službi vseh.

Za državnike in odgovorne za svetovno gospodarstvo in finance, da bi si prizadevali najti načine in pogoje, ki bodo zagotavljali vsakemu narodu potrebna sredstva za dostojno življenje.

Sveti oče je januarja 2002 v nagovoru diplomatskemu zboru naročal veleposlanikom, naj pozivajo svoje vlade, da bi odprle srce in razum velikim izzivom današnjega časa:

- obrambi svetosti človeškega življenja v vsaki situaciji, predvsem pa nasproti genetski manipulaciji;
- promociji družine, ki je osnovna celica družbe;
- odpravljanju revščine s tem, da si prizadevajo za napredek nerazvitih, za zmanjševanje dolgov in sproščanje mednarodne trgovine;
- spoštovanju človekovih pravic v vseh okoliščinah in posvečanju posebne pozornosti bolj ranljivim kategorijam ljudi, otrokom, ženskam in beguncem;
- razoroževanju, zmanjšanju prodaje orožja revnim deželam in utrjevanju miru po končanih konfliktih;
- borbi proti nevarnim boleznim in dostopu do zdravniške pomoči in oskrbe za najrevnejše;
- ohranjanju okolja in preprečevanju naravnih katastrof;
- strogemu upoštevanju mednarodnega prava in mednarodnih sporazumov.

Veliko odgovornost pri iskanju učinkovitih rešitev za neštete probleme nosijo vlade vseh držav sveta in tisti posamezniki, ki so na vodilnih položajih in lahko odločilno vplivajo na gospodarstvo, finance ali odnose med državami. Kristjani predstavljamo po-

membno družbeno skupino in smo dolžni z vsemi močmi izpolnjevati svojo vlogo, delovati v skupno dobro in se pri tem zavedati, da je naše bivanje zasidrano v Božji ljubezni do vseh ljudi, do vsakega človeka posebej. Zato smo dolžni pričati za to Ljubezen, kjerkoli že delujemo. Obrnimo se torej k svojemu izviru in prosimo Svetega Duha, da nas pri tem podpira in razsvetljuje.

MISIJSKI:

Bolni ljudje v Afriki.

Za vse ljudi v Afriki, ki so bolni, za žrtve aidsa in drugih težkih bolezni, da bi začutili božjo ljubezen in tolažbo v prizadevanju zdravnikov in vseh, ki z ljubeznijo skrbijo zanje.

Organizacija združenih narodov se zaveda resnosti širjenja aidsa v svetu, zato so temu problemu posvetili izredno zasedanje v New Yorku. Aids imenujejo največjo katastrofo našega časa. To ni samo problem zdravja, saj ima tragične posledice za družine in za preživetje velikih množic, predvsem najubožnejših. Pretresljiva so pričevanja naših misijonarjev, ki se z aidsom soočajo vsak dan. Pripovedujejo o otrocih, ki so ostali brez staršev in o dojenčkih, na katere so matere prenesle to bolezen.

Ni dovolj tarnati ali samo iskati nova zdravila. Potrebno je spodbujati čut odgovornosti za pošteno, moralno življenje, za pravilno čustveno zrelost. Tako Cerkev oznanja mladim ljudem, da je življenje sveto in da se moramo vzdržati nemoralnih dejanj.

Bog pomaga človeku po človeku, v tem primeru po ljudeh, ki se posvečajo bolnikom, kot so zdravniki in medicinsko osebje. Pomoč prijateljev naj bolnike ohrabri in jih napolni z

zaupanjem, da Bog nanje ne pozablja.

p. Jože Kokalj

SLOVENSKI:

Turistična dežela smo. Milijoni prihajajo k nam. Žejni so lepot naše narave, kulture, dobrih ljudi. Kako jih bomo sprejemali? Jih razočarali? Odgovorni smo tudi za njihovo duhovno podobo!

Če bodo odhajali od nas boljši, plemenitejši, bolj človeški, bo to najtrdnješe zagotovilo, da se bodo še vračali in še koga povabili. Vsakdo se rad vrača tja, kjer je doživel globok mir in zadovoljstvo, ne le na svojem površju, tudi v svoji globini.

p. Miha Žužek

KRATKE NOVICE

BRUSELJ — Konferenca evropskih Cerkev (CEC) in škofovska komisija EZ (ComECE) sta v izjavi 27. maja izrazili veselje, da se „povečuje soglasje o mestu religije v prihodnji EZ“, opozorili pa tudi na to, da mora ta skupnost držav temeljiti na vrednotah, kot so spoštovanje človekovega dostojanstva in pravic, svobode, demokracije, pravičnosti, solidarnosti, trajnostnega razvoja in skrbi za skupno dobro. (Družina)

RIM — Francoski filmski igralec Gerard Depardieu, ki je pred meseci v pariški stolnici recital odlomke iz Izpovedi sv. Avgušтина, je pred kratkim to naredil tudi v rimskem teatru Argentina. Branje Izpovedi mu je po lastnem zatrjevanju pomagalo, da se je spreobrnul. (Družina)

VATIKAN — predsednik italijanske škofovske konference kardinal Camillo Ruini je na zasedanju škofov potožil nad upadanjem vere pri italijanski mladini ter vse bolj razrahljanim odnosom do Cerkev. Veliko mladih tudi ne ve več za pravo vsebino krščanskega nauka. (Družina)

NEW DELHI — V indijski škofiji Bhopal so ustanovili komisijo, ki bo preverila, ali so domnevna Marijina prikazovanja šestnajstletnemu Victorju Williamu pristna. Marija naj bi se mu v dveh letih štirikrat prikazala, njene podobe pa naj bi krvavele. (Družina)

MATI TEREZIJA IZ KALKUTE

(15)

Prevaja METKA MIZERIT

Naše veselje

Veselje mora biti prevladajoče čustvo v našem življenju; je kakor sonce v redovni skupnosti. Veselje je znak radodarne osebnosti, včasih tudi plašč, ki pokrije življenje žrtev in odpovedi. Oseba, ki ima ta dar, pogosto doseže visoko duhovnost. Naj tisti, ki trpijo, najdejo v nas angela tolažbe.

Zakaj je delo med ubogimi blagoslovljeno od Boga? Ne zaradi kakšnih osebnih zaslug, ampak zaradi veselja, ki ga sestre delijo na svojih poteh.

Posvetni ljudje nimajo našega veselja. Še manj tisti, ki živijo v bednem, grešnem življenju. Naše življenje je najboljši način življenja krščanstva med pogani.

Revščina kot poročstvo

Nekatere sestre vedno skrbijo, da bi ostali brez sredstev za naše ustanove. Kadar prosite, ne naredite vtisa, da pobirate denar. Vaše delo naj govori namesto vas. Pustite, da vaša ljubezen preseneti srca bogatih, potem bodo oni radodarni. Tudi kadar prosite, pokažite vašo nenavezanost na stvarne dobrine. Bodite veseli, tudi če vam ne podarijo ničesar, prav, kakor če bi bili do vas radodarni.

Neki bogat mož v Delhi je rekel: „Kako lepo je videti sestre tako osvobodjene od sveta, ko se zdi, da je vse starinsko, razen tega, kar se godi danes.“

Ostanite na poteh uboštva; ljubite revščino kot mater. Naš red bo živel toliko časa, kot bo obstajala stvarna revščina. Ustanova, kjer so sestre zveste svoji obljubi uboštva, se ne boji propadanja. Moramo se čutiti srečne, da imamo možnost služiti v čudovitem uboštvu.

Ko je sv. Frančišek Asiški zvedel, da so za njegove redovne brate sezidali bogato, udobno hišo, ni hotel vstopiti vanjo. Me ne smemo izgubljeni našega časa zato, da bi bil naš dom udoben in privlačen. Bog naj nas varuje razkošno opremljenih samostanov, kamor si reže ne bi upali vstopiti, ker bi se bali,

da bi bila njihova beda nečastna. Ko se oblačimo, pomislimo na pomen naše obleke. Sarij z modrim trakom pomeni preprostost Device Marije. Pas nas spominja na čistost, sandale na svobodno izbiro, križ je simbol ljubezni.

Jezusova skrajna revščina

Sestre naj živijo obljubo uboštva. Me smo popolnoma odvisne od dobrote ljudi. Ne sme nas biti sram prositi od vrat do vrat, če bi bilo potrebno. Gospod je obljubil, da bo poplačal celo kozarec vode, če ga nekdo da v Njegovem imenu. Zaradi Njegove ljubezni postanemo berači. Jezus je včasih trpel resnično pomanjkanje, kar je razvidno iz tega, da je pomnožil kruh in ribe, ali da so apostoli smukali žitne klase ob poti. Ta misel nam mora biti v tolažbo, kadar je naša hrana pomanjkljiva.

Na križu je bil oropan vsega. Križ mu je dal Pilat, trnjevo krono in žebelje vojaki, bil je nag. Ko je umrl, se je odrekel vsemu: križu, kroni in žebeljem. Zavili so ga v platneno rjuho, ki jo je podarila ljubeča duša; pokopali so ga v grob, ki ni bil pripravljen zanj.

Kljub vsemu bi Kristus lahko umrl kot kralj; smrti bi se lahko tudi osvobodil. Izbral je uboštvo, ker je vedel,

da je to pristen način prinesiti ljubezen na zemljo.

Služiti

Ljubite se med seboj. Odstranite to zapoved in Kristusova Cerkev se bo podrla.

Ljubezen do ubogih mora biti goreč plamen v naši družbi. Če ogenj ugasne, ne oddaja toplote. Prav tako bi se zgodilo, če bi redovni družbi misijonark božje ljubezni zmanjkalo ljubezni; zgubile bi svoj pomen in ne bi imele več življenja.

Božja ljubezen je kakor živ plamen; čimbolj suh je les, bolj živ je plamen. Na isti način se naše srce, osvobodeno vsega zemeljskega, preda službi bližnjim. Božja ljubezen more spočeti popolno predanost služenju ubogim, ki so Kristus, oblečen v cunj ubožcev.

Notranje — duhovno življenje

Pravo notranje življenje nas sili v navdušeno delovanje. Potom duhovnega življenja najdemo Kristusa v najtemnejših kletah predmestja. V največji žalosti revnih in zapuščenih imamo stik z Bogom — človekom.

Kaj pričakuje od mene redovna družba? Da bom Kristusova sodelavka. Kje lahko to uresničim? V revnih barakah je naše kraljestvo. Me ne moremo sprejemati dela, ki bi nas oddaljilo od ubogih kolib, predmestij, skrajne revščine. To je Kristusovo in naše kraljestvo; tu je naše delovno polje. Tisti, ki vse razdeli, je božji družabnik; vrača ljubezen za ljubezen, trpljenje za trpljenje. Jezus nam je dal vse: svoje življenje, svojo kri, vse. Sedaj smo me na vrsti. Ne moremo ubežati z njegovega polja.

Po Mariji k Jezusu

Prosimo Jezusa, naj vam pomaga ljubiti presveto Devico.

Da bomo ljubili kot On;

da bi bili vir veselja, kot On;

da bi bile bližje njej, kot On;

da bi z njo delili vse, tudi križ.

Vsaka izmed nas mora nositi svoj križ: to je znamenje, da smo Kristusova last.

Potrebujemo, da nam Marija pomaga.

Svetost ni izbira, je dolžnost. Svetost je preprosta, če smo Marijina last.

Konec

Vprašujete- odgovarjamo

1. Pogosto se sliši tale ugovor proti Cerkvi, zlasti proti Vatikanu: Zakaj ima Vatikan toliko bogastva? Zakaj ne proda svojih palač in muzejev in z izkupičkom ne pomaga revežem?

Za tem ugovorom se navadno skriva velika nestrpnost do Cerkve ali pa vsaj pomanjkanje resnične ljubezni do nje. Pogosto je to le pretveza, ki hoče opravičiti odpad od vere ali pa vsaj brezbriznost do nje. Kdor brez predsodkov gleda na to vprašanje, se ne bo pohujševal.

Mnogi takole modrujejo: Jezus se je rodil in bil vse življenje revnen, medtem ko papež v Vatikanu živi v palači. Na to je odgovoriti, da ne smemo današnjih ekonomskih potreb Cerkve primerjati s potrebami Jezusa in njegove majhne skupine 12 apostolov. Ko je Jezus pridigal v spremstvu apostolov po palestinskih vaseh in mestih, ni potreboval ne hiše ne drugih posesti. Preživel je se z velikodušno pomočjo nekaterih oseb, ki so hodile z njim in s svojim premoženjem skrbele za njegove in njegovih apostolov potrebe. Evangelist Luka poroča: „Spremljale pa so dvanajstere nekatere žene, ki so mu stregle s svojim premoženjem“ (8,1-3). Tako je lahko živel Jezus, Cerkve ga v tem danes ne more posnemati, razen po duhu preprostosti in duhovnega uboštva. Življenjske razmere so se med tem bistveno spremenile.

Po drugi strani pa ne smemo pozabiti, da je sicer Kristus pogosto

govoril o zlorabi bogastva in odličnosti prostovoljnega uboštva, nikdar pa se ni spotikal nad bogastvom in sijajem jeruzalemskega templja. Nasprotno, s tem da je izgnal iz templja trgovce, menjalce denarja in druge, ki niso spadali tja, je pokazal, kako visoko je cenil hišo svojega Očeta, ki je zaradi svoje bogate opreme in sijaja veljala za eno od sedmih čudes tedanjega sveta.

Kadar se govori o vatikanskem bogastvu, se največkrat misli na kulturne zaklade in dobrine, katerih je res veliko nakopičenih, a vse to je dejansko „dediščina človeštva“ (patrimonio de la humanidad), katerih varuhinja je Cerkve. Drugega bogastva v Vatikanu praktično ni. Vatikan je, če izvezemo njegove bogoslužne prostore (npr. Baziliko sv. Petra) en sam velik muzej, ki hrani v sebi enega največjih kulturnih zakladov človeštva. Če naj bi moral papež v prid revežev prodati vse te zaklade, potem bi isto morale storiti tudi vse države in javne ustanove s svojimi muzeji, dragocenimi knjižnicami in ostalimi umetniškimi in znanstvenimi zakladi. In vendar nikomur kaj takega ne pride na misel in bi bili državljani dotičnih dežel prvi, ki bi se uprli čemu takemu.

Drugo vprašanje, ki se človeku ob tem zbudi, je pa tole: Ali je bilo res poslanstvo Cerkve, da se je v zgodovini, zlasti v časih, ko je imela na razpolago veliko ekonomskih sredstev, tako zelo posvečala ustvarjanju in podpiranju

vseh vrst kulturnega dela? O tem se da resno dvomiti, ker je pač Cerkve Kristus ustanovil, da bi ljudem prinašala evangeljski nauk, jim posredovala božje življenje in jih varno vodila v nebesa. Vse drugo, kar je Cerkve delala in še dela, mora biti v službi tega vzvišenega poslanstva. Lahko se reče, da temu idealu ni bila vedno povsem zvesta. To je razmišljanje o njeni preteklosti. A obstoječim umetniškim in splošno kulturnim zakladom, ki jih hrani Vatikan, se Cerkve sedaj ne more odpovedati. Svet od nje zahteva, da jih hrani in čuva v dobro vsega človeštva. Kaj drugega naj bi sicer storila z njimi?

Dejansko pa bi bilo revežem tudi prav malo pomagano, ko bi Vatikan vse to kulturno bogastvo prodal. Po razpoložljivih statistikah bi se s prodajo vsega vatikanskega kulturnega patrimonija dalo jesti revežem vsega sveta samo tri dni. Zato je vse, kar se Cerkvi na tem področju očita, neutemeljeno, storjeno iz nepoznanja ali pa celo s slabim namenom jemati ji dobro ime.

Cerkve je danes zelo razširjena po vsem svetu. Katoličanov je danes na svetu več kot eno milijardo, kar pomeni, da je približno vsak šesti prebivalec zemlje katoličan. Za vodenje takšne ustanove se poleg duhovnih sredstev potrebuje tudi veliko denarja. Vodstvo celotne Cerkve je pa v Vatikanu. Papežu pomagajo pri vladanju Cerkve najrazličnejše ustanove, kot so rimske kongregacije, papeška sodišča in še mnogi drugi uradi, ki zaposlujejo veliko ljudi, ki jih je treba plačevati. V letu 2000 je bilo v vseh teh osrednjih cerkvenih ustanovah in uradih zaposlenih 2.581 uslužbencev, od kardinalov preko škofov do navadnih duhovnikov in laikov. Večina teh ustanov niso produktivne, ne prinašajo dohodkov, ampak zahtevajo samo veliko izdatkov. So v zastojniški službi celotne Cerkve.

Vendar to še ni vse. Ne samo Cerkve sploh, ampak posebej še tudi Vatikan izda veliko za reveže. Samo v letu 1999 se je izdalo v ta namen 55 milijonov dolarjev. O tem se redno ne govori. Če pa se obrnemo od Vatikana k Cerkvi po vsem svetu na sploh, potem pa je splošno ugotovljeno in priznано

dejstvo, da se nobena druga dobrodelna ustanova na svetu ne da primerjati s Cerkvijo na področju pomoči ubogim, zapuščenim, bolnim in drugače prizadetim. Pomislimo samo na njen doprinos za lajšanje težkega gospodarskega položaja tolikerih prebivalcev Argentine: Ali ima katera druga ustanova toliko karitativnih ustanov kot jih ima Cerkev? Ustanov, v katerih se deli hrana, obleka, zdravila in se nudi še druga pomoč? In vse te ustanove se v glavnem vzdržujejo s prostovoljnimi prispevki vernikov samih, ne s pomočjo uradnih ustanov, ki bi bile prve poklicane, da priskočijo na pomoč potrebnim. Pa ne samo sedaj! Brez pretiravanja lahko trdimo, da v dvatisočletni zgodovini, nobena druga ustanova ni toliko dobrega storila za najbolj revne, zapuščene in prizadete kot ravno Cerkev. In to se dela povesod, kjer je prisotna!

2. Ali nista fant in dekle, ki se resno ljubita in se nameravata kmalu poročiti, že zrela za spolno življenje in imata torej tudi pravico do njega?

Na žalost je tudi med katoličani vedno več ljudi, ki si že pred poroko lastijo pravico začeti s spolnim življenjem. Temu stanju je krivo postopno slabljenje moralnega čuta na vseh poljih človeškega življenja, posebej še na področju spolnosti. Celotno nemoralno vzdušje, ki ga ustvarjajo predvsem množična družbena občila (TV, radio, revije ipd.) in ki nevzdržno slabijo in podirajo vsa do sedaj veljavna in splošno priznana moralna načela, so glavni krivci tega kritičnega stanja. Mogočnega zaveznika ima pa to množično izpodkopavanje moralnih vrednot v človekovi naravi sami, ki je bila po izvirnem grehu prav na spolnem področju posebej težko prizadeta.

Že v srce zapisan moralni čut uči, da je spolnost človeku dana, da si z njo mož in žena v zakonu izražata svojo ljubezen in pa da postavljata spolnost v službo morebitnih novih življenj. Celotno primitivni človeški rodovi poznajo to pravilo. Cerkev, poučena po Božji be-

Ali sem lahko srečen, srečna z nekom, ki je že poročen?

Pravijo, da ljubezen vse opraviči. Kaj če me privlači nekdo, ki je poročen? Ali ni sreča pomembnejša od družbenih pravil?

- V takih primerih je bolje, da ne dopustimo, da se privlačnost razvije v strast. Ljubezen ni nekaj, kar bi mi usoda slepo vsilila. Nastopi trenutek, ko se lahko odločim. Resnična ljubezen je tista, v kateri lahko svobodno in z veseljem rečem „da“ privlačnosti drugega.

- Če nekdo, ki je že poročen, zapeljuje fanta ali dekle, mar verjamete, da res lahko da to, kar ljubezen obljublja?

- Ali imam pravico, da razbijem zakon, družino in postavim sam sebe za razsodnika, rekoč: „Nesrečen je bil v zakonu.“ Za ceno kakšnega trpljenja otrok bom gradil nov odnos in kakšne družinske razmere lahko zagotovim svojim otrokom?

- V takem ljubezenskem odnosu bo vedno zelo veliko trpljenja. In zelo veliko napora, da bi pred drugimi in pred seboj opravičili odnos, ki že od začetka ni bil urejen. Naše srce, naše življenje zahtevata več kot srečo, v kateri je prihodnost že od samega začetka onemogočena.

Zakaj ravno on? Zakaj prav ona?

Ko vidimo dva, za katera se zdi, da se imata globoko rada, si pogosto rečemo: „Saj je normalno, ko sta si tako podobna, imata enake interese, morda skupaj študirata...“ Drugače povedano, zdi se, da bi lahko razložili ljubezen med dvema bitjema s to ali ono

sedi, uči seveda isto: spolnost se sme živeti izključno v zakonu. Nikdar pred zakonom, nikdar izven zakona! Kdor resno razmisli pomen spolnosti v človekovem življenju, bo ta nauk razumel in sprejel. Razumel in sprejel, v kolikor se bo dal voditi razumu, ne pa strasti in javnemu mnenju, kakršno dejansko danes je.

To izpričujejo pogosto tudi tisti, ki so se morda pregrešili proti temu nauku. Ko so se dali premagati grešni nepočakanosti, so si naložili krivdo, če je bila njihova vest še nepokvarjena. Spolno srečanje, ki bi jima bilo v zakonu v pristni duhovno-telesni užitek, se

pred poroko spremeni v žalost in moreč očitek vesti. Dekle navadno še bolj kot fant trpi pod zavestjo krivde, posebej še, če je sanjala, kako bo fantu prinesla za poročno darilo svoje deviško telo.

Torej, za spolno združenje bosta fant in dekle zrela in upravičena šele, ko se bosta pred Bogom, Cerkvijo in družbo dokončno zavezala, da hočeta postati zakonski mož in žena in sprejemata nase vse pravice, pa seveda tudi dolžnosti, ki so lastne novemu stanu. Šele tedaj bosta imela pravico do spolnosti, ki bo zanju vir sreče in veselja.

L.K.

vezjo, ki ju združuje, ali z določenim razlogom: 'rad jo imam, ker je ljubka', ali 'kar mi je všeč pri njem, je njegov humor', ali 'veliko srce', ali 'tako močno se dopolnjujeva'...

- Vendar pa ti navidezni razlogi ničesar ne pojasnijo. Mnogo drugih je še, ki so dobrega srca, ki imajo smisel za humor, ki so simpatični. Dejansko je videti, da ljubezen vsebuje nekaj skrivnostnega, nekaj, česar ne moremo niti razložiti niti predvideti. In to je dobro. Kajti ljubezen se dviga iz najglobljih in najbolj enkratnih delov našega bitja.

- Prava ljubezen, četudi za svojo rast 'izkorišča' dobre lastnosti drugega: smisel za humor, telesni videz, srčne lastnosti..., je obenem sposobna sprejemati tudi napake in meje drugega, ki jih nikoli ne zmanjka. Sposobnost ljubezni, da se dvigne nad zapeljevanje, je med drugim dober preizkus globine odnosa. Ta pa dejansko izvira in poganja svoje korenine iz osebe same.

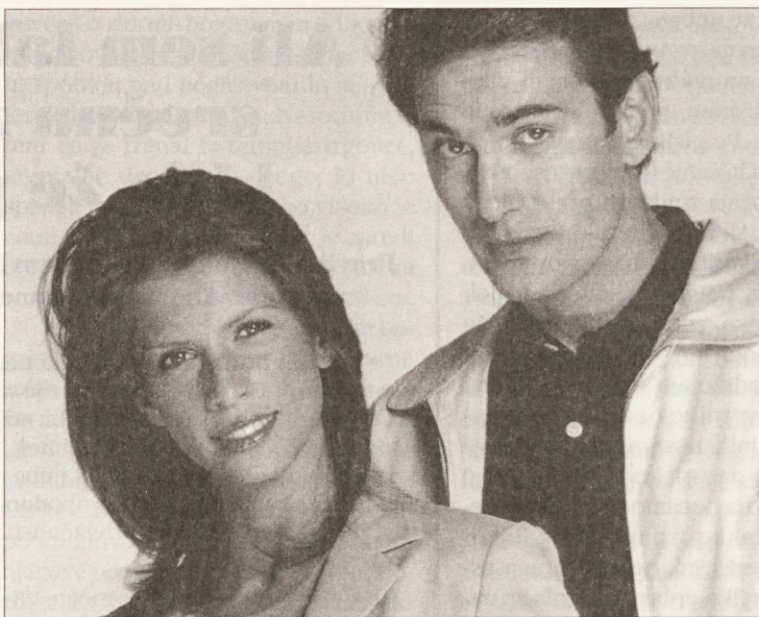
- Zakaj torej ravno on ali ona? Edina prava razlaga je ugotovitev, ki jo je zapisal že francoski pesnik Montaigne o svoji ljubljeni: „Ker je to ona, ker sem to jaz.“

Ali je na svetu samo en človek rojen zame?

Takšne so lahko naše sanje in hkrati je to lahko vzrok zaskrbljenosti. Ali je ta, ki sem ga/jo srečal/a, zares rojen/rojena zame? Ali ta, o komer sanjam, sploh obstaja, in če, kako naj ga/jo srečam?

- Tovrstna vprašanja so pravzaprav neizogibna: bolj ko spoznavam drugega, bolj spoznavam njegove dobre lastnosti, prav tako pa tudi napake. Poleg tega se zavedam, da pomeni odločitev za zvezo nekaj trajnega in dokončnega. In če sem se zmotil/a? Če to ni pravi/prava? Kaj če so naju čustva zaslepila in bova že poročena spoznala, da sva se zmotila?

- Hkrati je tudi naša domišljija nagnjena k ustvarjanju idealne podobe o partnerju: biti mora takšen/takšna, tako se mora obnašati, predvsem pa ne sme imeti napak. Namesto da bi sprejeli in spoznali drugega takšnega, kakršen je, pogosto iščemo v njem tisti ideal, ki smo si ga sami zamislili.

- Skupaj spoznati, da sva ustvarjena drug za drugega, pomeni vzeti si čas, da se dobro spoznava: se pogovarjati, sprejeti različnost drugega, itd. Dobro je tudi, da si skupaj postaviva nekaj vprašanj: ali bova sposobna skupaj preiti sivino vsakdana? Se bova lahko skupaj spopadla z velikimi življenjskimi težavami? Ali se dovolj ljubiva, da bova zmogla prenesti tudi najine napake? Ta spoznanja nas pripeljejo do odločitve, ki jo lahko svobodno sprejememo: da, z njim, z njo hočem iti skozi življenje, imeti otroke, zgraditi družino. Izbira nekoga, ki se zaključi s popolno in dokončno zavezanostjo, je storjena v zaupanju in odprtosti.

- Vse to pomeni, da je včasih potrebno nek odnos prekiniti, ker sva spoznala, da vendarle nisva ustvarjena drug za drugega, da ne bova mogla premagati kulturnih, starostnih in značajskih razlik ter sprejeti omejitve drug drugega. Ob odločanju za zakonca je treba paziti, da ga ne izberemo iz razlogov, kot so: „za vsako ceno se hočem poročiti in imeti otroke“, ali „vse se bo uredilo, ko bova enkrat poročena“, „mojim staršem ugaja“... Varovati se je treba družbene in družinskega pritiska, nagnjenosti k idealiziranju drugega, k sanjski podobi o njem/njej, telesne odvisnosti, ki se hitro pojavi.

- Dejansko je ta izbira odločitev, ki je povezana z vsem našim, življenjem in življenjem otrok, ki se bodo

morda rodili. Če je poroka začetek skupnega življenja, je tudi zaključna točka neke poti v dvoje, na kateri sva spoznala, da sva ustvarjena drug za drugega.

PRIČEVANJE Nisva se opazila

Še preden sva se spoznala, sva si želela zgraditi družino in ostati čista v srcu in telesu v pričakovanju drugega. To naju ni oviralo, da ne bi iskala sorodne duše in si pogosto zastavljala vprašanje: Ali bi to lahko bil/bila tale?

Poznala sva se že štiri leta in bila pogosto v družbi istih prijateljev, ne da bi drug drugega posebej opazila, kajti usmerjena sva bila predvsem k ostalim. Nekega lepega dne pa, ne bi znala razložiti zakaj, ko so bila iskanja tako enega kot drugega neuspešna, je vse postalo jasno. Razvilo se je tako preprosto in naravno, da sva hitro razumela, da sva ustvarjena drug za drugega. Najino zbližanje se je zdelo normalno in samoumevno.

Ko sva bila še prijatelja, sva se vedno bolj zbliževala in privlačila ter postajala pozorna drug do drugega. Imela sva občutek, da sprejemava darilo in ne, da si ga jemljeva. Tako sva se zaročila in nato poročila. In sedaj živiva ljubezensko pustolovščino, ki bo trajala vse življenje.

Miha in Veronika

Iz revije On živi

GORAZD, KLIMENT in drugi učenci sv. Cirila in Metoda - 9. stol.

27. julij

Srbska, makedonska in bolgarska (pravoslavna) Cerkev že dolga stoletja slavijo spomin glavnih učencev svetih bratov Cirila in Metoda, blagovestnikov Slovanov, ki so morali po letu 885, ko je umrl sveti Metod, zaradi nemškega preganjanja bežati iz Moravske in so se naselili na slovanskem jugu. V svetniškem koledarju omenjenih Cerkev najdemo imena sv. Gorazda, Klimenta, Nauma, Angelarija in Sava. Zdaj jih je v svoj prenovljeni koledar sprejela tudi katoliška Cerkev in njihov spomin slavimo 27. julija, na dan smrti sv. Klimenta Ohridskega leta 916.

Nas Slovence mora posebej zanimati sv. Gorazd. Klimentov življenje pis ga imenuje Moravana. Utegnil bi pa biti tudi iz skupine tistih petdesetih učencev, ki jih je svetima bratoma dal panonski knez Kocelj. Po poreklu je bil Gorazd potomec naših slovenskih prednikov, „prvi in doslej edini slovenski svetnik“, piše o njem Franc Perko v Letu svetnikov. Bil je izredno nadarjen in je obvladal slovanski, grški in latinski jezik, zato ga je Metod dočel za svojega naslednika. Po Metodovi smrti se je začelo na Moravskem preganjanje slovanskih duhovnikov in Gorazd je moral zapustiti deželo. Kam je odšel po izgonu, ni znano. Nekateri viri trdijo, da je deloval na Poljskem, drugi ga postavljajo v Dalmacijo, kjer naj bi utrdil glagolsko bogoslužje. Tretji viri poročajo, da ga je carigraski patriarh kot Metodovega naslednika posvetil v škofa in ga pozneje poslal oglejskemu patriarhu, da je deloval med Slovani tega patriarhata. Vendar so to le domneve. Ne vemo niti tega, kje je umrl in kje je bil pokopan. Dejstvo, da ga je svetniški nadškof Metod izbral za svojega naslednika in da so ga Metodovi učenci v Bolgariji začeli častiti kot svetnika, priča, da je bil res svetniški mož.

Drugi najpomembnejši učenec sv. Cirila in Metoda je bil sv. Kliment Ohridski. O njem je ohranjenih največ podatkov. Rodil se je med letoma 830

in 840, najbrž v slovanskem delu grške pokrajine Makedonije. V duhovnika je bil posvečen v Rimu, potem pa je z Metodom šel na Moravsko. Po Metodovi smrti je bil med voditelji slovanskih duhovnikov. Ko so bili izgnani iz Moravske, je skupaj z Naumom, Angelarjem in drugimi prišel v Bolgarijo, kjer ga je kralj Boris postavil za učitelja. Dal mu je tudi bogate darove, da je Kliment lahko sezidal samostan in cerkev v Ohridu. Tam je s sodelavci ustanovil šolo, iz katere je izšlo okoli 3500 učencev, usposobljenih za cer-

kvene službe. V tej šoli so uporabljali glagolico; v severovzhodni Bolgariji pa je škof Konstantin leta 893 namesto nje uvedel lažjo pisavo, ki po sv. Cirilu nosi ime cirilica, in ta je kasneje povsod izrinila glagolico.

Kliment je tudi plodovito književno deloval. Napisal je lepe in lahke cerkvene govore, pisal je življenjepise cerkvenih očetov in zložil je več pesmi. Nekateri njegovi spisi so se ohranili. Na stara leta se je umaknil v samostan ob Ohridskem jezeru, kjer je 27. julija leta 916 umrl. Ko so Turki cerkev sv. Pantalejmona leta 1396 spremenili v mošejo, so Klimentove posmrtnne ostanke prenesli v cerkev Matere božje, ki so jo poslej imenovali kar cerkev sv. Klimenta, in tam je pokopan še danes.

Silvester Čuk

Angel tveganja

Anselm GRÜN

manjkljivi pogum za riziko opraviti z brezočetovstvom, ki daje pečat naši družbi. Oče je običajno tisti, ki otroku krepí hrbtenico, ki otroka hrabri, da kaj tvega, da se spusti v kak riziko. Če manjka ta pozitivna izkušnja o očetu, če komu noben oče ne krepí hrbtenice, potem potrebujemo nadomestilo za hrbtenico. To je potem ideologija, trdna norma, za katero se skrijemo. Potem gremo na gotovo. Nočemo delati eksperimentov. Vse naj ostane po starem. Ne dovolimo si razmišljati o čem novem, še manj storiti kaj novega. Saj ni zagotovila, da bo novo uspelo. Torej ga opustimo.

Nas čas je zaznamovan s pomanjkanjem domišljije in s pomanjkljivim pogumom, da kaj riskiramo. Beseda „riziko“ prihaja iz italijanščine in pomeni nevarnost in tveganje. Mnogi zahtevajo, da mora življenje potekati brez nevarnosti. Človek se mora zavarovati proti vsem nevarnostim, da se mu ne more ničesar zgoditi. Toda čim bolj se skušamo zavarovati, tem bolj smo negotovi. In polagoma si ničesar več ne upamo. Vse mora biti zavarovano. Brez zadostne varnosti ni nobenega tveganja. To ved-

Mnogi danes mislijo, da je najvažnejše, ne vzbujati pozornosti, ne napraviti napake. Potem poklicna kariera ni ogrožena. Potem nas skupina ne bo kritizirala. Potem bo življenje uspelo. Toda ta riziku nenaklonjena drža v resnici preprečuje življenje. Kdor hoče, da je popolnoma brez napake, ta dela vse narobe. Kajti ta ničesar ne tvega, ta se ne spusti v noben riziko. In tako tudi ne more nič novega nastati.

Tako v gospodarstvu kakor v politiki, v Cerkvi kakor v družbi si nihče ne upa več tvegati. Kajti s tem postane ranljiv. Možno je tudi, da vsa stvar spodleti. In to bi bila katastrofa. Tu bi bili iztrgani iz mehkega spanja in bi morali pred vso javnostjo zagovarjati sebe in svoje napake. Mnogi se bojijo, da tega ne bi preživeli. Tako so odvisni od priznanja in naklonjenosti ljudi, da ne zaupajo več lastnemu občutku in ničesar več ne riskirajo.

Psihologija nam pravi, da ima po-

ROŽNI VENEC DEVICE MARIJE

ROŽNI VENEC V SRCU KRŠČANSKEGA ŽIVLJENJA

(2)

SPREMNA BESEDA

Kristusova skrivnost je v celoti svetloba. On je „luč sveta“ (Jn 8,12). Ta razsežnost pride do izraza zlasti v letih njegovega javnega delovanja, ko oznanja evangelij o božjem kraljestvu in kliče k spreobrnitvi. Dosedanja oblika molitve rožnega venca teh razsežnosti ne upošteva, saj od Jezusovega otroštva preide kar na trpljenje. Papež želi krščanskemu občestvu pokazati pet pomenljivih trenutkov tega Jezusovega življenjskega obdobja. Ikone vzhodne Cerkve te dogodke veličastno upodabljajo; ti dogodki sestavljajo glavne praznike cerkvene leta. Vsaka od petih skrivnosti je razodetje božjega kraljestva, ki se je v osebi Jezusa Kristusa že približalo. Po

besedi Origena, velikega razlagalca Svetega pisma, je Kristus posebljeno božje kraljestvo, autobasilea: Kristus sam je božje kraljestvo v osebi. Papež Janez Pavel II. je predlagal, da dosedanja molitvi rožnega venca dodamo pet tako imenovanih „svetlih“ skrivnosti. On sam teh dodatkov ni izrazil v podrobnosti, ampak jih je le navedel.

Skrivnosti svetlobe so: 1. Jezusov krst v Jordanu, 2. njegovo razodetje na svatbi v Kani, 3. njegovo oznanje božjega kraljestva in klic k spreobrnjenju, 4. njegovo spremenjenje na gori in končno 5. postavitve evharistije, kot zakramentalni izraz velikonočne skrivnosti.

Papež je poudaril, da hoče s temi spremembami prebuditi in obnoviti zanimanje za krščansko duhovnost, ki je že nekdanja premišljevala skrivnosti Jezusovega življenja. S tem je bila ta častitljiva katoliška molitev k Materi Božji, ki jo je potrdil papež Pij V. leta 1569, zdaj prvikrat dopolnjena.

Kako naj molimo „svetli del“ rožnega venca? V posameznih desetkah dodajmo vzklik: **1. Jezus, ki je bil krščen v Jordanu, 2. Jezus, ki je v Kani naredil prvi čudež, 3. Jezus, ki je oznanjal božje kraljestvo in klical k spreobrnjenju, 4. Jezus, ki je na gori razodel svoje veličastvo, 5. Jezus, ki je postavil evharistijo.**

Rožni venec lahko molimo vsak dan. Mnogi to hvalevredno delajo. Bogoslužno leto in različni dogodki v življenju kar sami po sebi dajejo prednost tem ali onim skrivnostim rožnega venca. Po uveljavljeni praksi sta ponedeljek in četrtek posvečena veselim skrivnostim, torek in petek žalostnim ter sredo, sobota in nedelja častitljivim skrivnostim.

Kje naj bodo uvrščene „svetle skrivnosti“? Glede na to, da se častitljive skrivnosti kar zapovrstjo ponavljajo v soboto in nedeljo in da je sobota že od nekdanj posvečena Marijinemu spominu, se zdi papežu smiselno, da veseli del s

četrтка prenesemo na soboto. Tako ostane četrtek prost za premišljevanje svetlih skrivnosti.

Premišljevanje skrivnosti rožnega venca je tako rekoč marijanska krona omenjenega apostolskega pisma. Papež nas spodbuja, da bi v občestvu in šoli preblazene Jezusove Matere zrli na Kristusovo obličje. Moliti rožni venec je premišljevanje Kristusovega obličja skupaj z Marijo. Papež nas vabi, naj v letu rožnega venca v raznih krščanskih občestvih posebej cenimo in gojimo to molitev. Da bi pozitivni molitve rožnega venca dal večji poudarek, papež priporoča zlasti dve stvari: potrebo, da roteče prosimo Boga za dar miru, in nujnost, da zavzeto molimo za družino, osnovno celico družbe, ki ji vedno bolj grozijo razkrojvalne moči na ideološki ali praktični ravni.

Najpomembnejši razlog za ponovno odkritje in poživitev molitve rožnega venca je poklicanost vseh k svetosti. „Potrebujemo krščanstvo, ki se bo odlikovalo predvsem po umetnosti molitve“. Krščanska občestva naj postanejo „pristne šole molitve“ v novem tisočletju.

Vse tri novosti: leto rožnega venca, apostolsko pismo in „skrivnosti svetlobe“ so izredno pomembne. Če primerjamo te novosti z drugimi papeževimi dokumenti in zlasti z njegovimi okrožnicami, lahko vidimo, kako globoko je vse papežev učeno in oznanjevanje zakoreninjeno v samih temeljih razodetja in vere Cerkve. Rožni venec nikakor ni obrobna molitev, ni zasebna kapela, ampak je organsko ugrajena v veliko katedralo krščanske vere. Središče naše vere je Kristus, človekov odrešenik. Marija ga ne zakriva, marveč vodi k njemu. Pomenljivo je, da prvim trem papeževim okrožnicam, ki so posvečene sveti Trojici, sledi okrožnica o Odrešenikovi materi. V to značilno zaporedje se zdaj smiselno vključuje tudi apostolsko pismo o rožnem vencu. Marijino bistvo in delovanje je posredovanje, središče med Bogom in svetom med Kristusom in Cerkvijo, med Duhom in mesom, med obema cerkvenima načinoma krščanskega življenja, med svetom svetih in svetom grešnikov. Marija stoji na vseh križiščih, da bi kazala pot. Molitev k posredovalki, srednici vseh milosti pa je smiselna le, če ima tisto, kar naj bo posredovano, svoje mesto v vidnem področju molitve: odrešenje sveta po Kristusu, Bož-

no bolj vodi v okamenelost. Iz te slepe ulice pridemo samo, če kaj tvegamo, če tudi riskiramo kako napako.

Želim ti, da te angel tveganja opogumi, da tvegaš svoje življenje in da riskiraš nove poti zate in za ljudi v tvoji okolici. Moliti tveganja naj krepí tvojo hrbtenico in varuje tvoj hrbet, da boš svoboden in si boš upal tvegati in slediti svojim notranjim vzgibom, ne da bi se moral na vse strani zavarovati. Svet ti bo hvaležen, če tvegaš kaj novega, če ne vprašaš prej vsega sveta za dovoljenje, ali smeš svoje ideje uresničiti. Kajti da staro ne pomaga več, to doživljamo dan za dnem. Nihče si ne upa v vprašanju brezposelnosti ubrati novih poti. Raje se skrivamo za banalnostmi ali valimo krivdo na druge. Vsak čaka na to, da bo drug storil napačen korak. Potem ga lahko kritiziramo. Toda nihče ne tvega prvega koraka. Tako stopicamo na mestu.

Želim ti, da te angel tveganja usposobi za svobodo, da tvegaš tudi napake, da bi sebi in ljudem odprl nove poti. Samo če zaupaš angelu tveganja, lahko po tebi nastane nekaj novega na tem svetu, lahko ljudje po tebi odkrijejo nove možnosti.

jem Sinu, našem Gospodu, ki nam ga podarja Oče in ki skupaj z Očetom izli-
va v naša srca Svetega Duha.

Sveti oče Janez Pavel II. sklepa svo-
je apostolsko pismo z željo, da bi molit-
ev rožnega venca ponovno odkrili kot
dragocen zaklad, kod blago verigo, ki
nas priklepa na Boga, kot mogočno
molitev za mir in za družine. Namen te
prelepe molitve je, da bi ob Marijini roki
hodili po Jezusovih stopinjah. To je bis-
tvo rožnega venca.

Prisluhnimo besedam svetega oče-
ta, ki jih je izrekel pri splošni avdienci
16. oktobra 2002: „Ob današnji oblet-
nici svoje izvolitve ponovno izročam vse
zadeve Cerkve in človeštva Marijini
priprošnji. Kot dobra mati prinaša naše
prošnje Kristusu Odrešeniku. Marija nas
spremlja na poti k cilju našega življen-
ja.

Pri molitvi rožnega venca se nam
razkriva Kristusovo obličje. Tako spoz-
navamo božji odrešenjski načrt. Zato
vas vabim, da skupaj z menoj obhajate
zdaj začeto 25. leto mojega papeževan-
ja kot „leto rožnega venca“. Da bi raz-
sprostranili to molitev, jo je mogoče do-
polniti s petimi desetkami: to so svetle
skrivnosti, v katerih premišljujemo Je-
zusovo javno delovanje. Naj nam po-
magajo, da bomo v hoji za Kristusom
postajali boj popolni“.

V zgodovini velikih jubilejev je veljal
običaj, da je svetemu letu sledilo Mariji
posvečeno leto, da bi prelete milosti po
njeni priprošnji obrodile več sadov. Prav
tako ima pet novih skrivnosti rožnega
venca namen razširiti obzorje te boga-
te molitve in naše življenje vedno bolj
upodabljati po Gospodu Jezusu.

+ + +

Papež Janez Pavel II. nam je torej
dal veliko priložnost, da se z očmi Ma-
tere Božje premišljeva in prosee
poglobljamo v skrivnosti Jezusovega ži-
vljenja. To naj ne bi bilo le papežev
vabilo, marveč odgovor na preroški klic,
katerega pomenijo v zadnjem času za-
sebna razodetja, zlasti v Lurdu in Fati-
mi, pa tudi delovanje velikih svetnikov.
V času druge svetovne vojne je Roma-
no Guardini posvetil svoji rodni materi
drobno knjižico „Der Rosenkranz Unser-
er Lieben Frau“ (Würzburg 1940, po-
natis 1988), ki bo po pobudi svetega
očeta zagotovo zbudila novo pozornost.
Začne se s pomenljivimi besedami:
„Hudo dogajanje označuje naš čas in
prizadeva vsakogar. Lastna usoda in
usoda ljudi, ki so nam blizu, zlasti pa
vsesplošna usoda prizadeva duha in
srce.“ Rožni venec je tako rekoč „vojna
molitev“, ne samo za vojaško obrambo
zoper turške navale ob izteku srednje-

ga veka, marveč za mnoge neznane in
tolažbo iščooe vojake, pa tudi za civilis-
te v strašnih bitkah vojn 20. stoletja. Tudi
premnogi slovenski fantje in možje so
kot mučenci s to molitvijo šli v svoj pos-
lednji boj, ultimatum certamen. Zanje je
veljalo, kar je zapisal apostol Pavel:
„Dobro boj sem dobojeval, tek do-
končal, vero ohranil. Odslej mi je pripra-
vljena krona pravice, ki mi jo bo dal
Gospod, pravični sodnik“ (2 Tim 4, 7s).
- Še danes obstaja navada, da mrtve-
mu, ki leži na mrtvaškem odru okrog rok
ovijejo rožni venec kot znamenje vere
in upanja v večno življenje. Kako tolaži-
lno zagotovilo, da Marija prosi za nas
zdaj in ob naši smrtni uri.

Dodajmo še ekumenski vidik. Z
molitvijo rožnega venca - imenovanega
tudi „Jezusova molitev Zahoda“ - pove-
zano poudarjanje marijanskosti zbujajo po
koncilu tudi pri katoličanih večkrat ne-
razumevanje in odpor. Pozabljam res-
nico, ki jo je z dobrim občutkom izrazil
veliki protestantski teolog Karl Barth, da
je namreč „katoliška mariologija pove-
zana z vso drugo katoliško teologijo“
(KD 1,2,157). V ekumenskem oziru je
razveseljiv odziv evangeličanskega žup-
nika iz Potsdama v Berlinu Wolfganga
Heringa, ki izpove, kaj njemu osebno
pomeni rožni venec: „Pri molitvi se mi
zdaj ni treba stalno izmišljati, kaj naj
povem Bogu. Zdaj morem biti zares v
globokem miru pred Bogom. Zdaj se
smem zadrževati ob njegovem prestolu,
ob robu njegovega oblačila. V mislih
mi ni treba pretehtavati tega ali onega
problema v svetu - tako da sem s svoji-
mi mislimi že spet raztresen -, ampak
sem ves pri Bogu. Rožni venec mi po-
maga, da Bogu v molitvi lahko rečem:
Ti.“ - Kako lepo pričevanje iz protes-
tantskih vrst! Kaj bomo rekli šele o vzho-
dnem krščanstvu, ki nadvse ceni tako
imenovano „Jezusovo molitev“ ali „mo-
litev srca“, ki je po metodi meditativnega
ponavljanja dokaj sorodna z rožnim ven-
cem? - Molitev rožnega venca, ki se
morda samo na začetku dozdeva mo-
notona, ustvarja vedno znova prehod od
ustne k premišljevalni molitvi, je dejala
Adrienne von Speyr, mistikinja 20. sto-
letja.

Papež Janez Pavel II. je z uvedbo
novih skrivnosti svetlobe dal nezamen-
ljiv in neizbrisni marijanski pečat svoje-
mu velikemu papeževanju.

dr. Anton Štrukelj,
redni profesor dogmatike na Teološki
fakulteti Univerze v Ljubljani

ALEŠ UŠENIČNIK

Ob 50 letnici smrti velikega slovenskega filozofa in teologa

Aleš Ušeničnik se je rodil leta 1868 v Poljanah nad Škofjo Loko, umrl pa leta 1952 v Ljubljani. Iz filozofije in teologije je doktoriral na papeški univerzi Gregoriana v Rimu. Od leta 1897 je predaval na bogoslovju, od l. 1919 do 1938 je bil pa redni profesor filozofije na teološki fakulteti. Bil je član Akademije sv. Tomaža Akvinskega v Rimu, redni član SAZU (od l. 1938, leta 1948 izključen, l. 1996 rehabilitiran). Kritično je raziskoval dialektični materializem. Zavračal je socializem in komunizem, predlagal ublažitev socialnih razmer delavcev in malih podjetnikov. V luči papeških okrožnic je iskal rešitev v prevzgoji katoliške zavesti in socialni solidarnosti. Nastopal je proti liberalizmu, ateizmu, ločitvi Cerkve in države. Odklonil je komunizem. Spada med najuglednejše vodilne osebnosti v prvi polovici 20. stoletja. Napisal je 276 člankov in razprav ter 18 knjig. V tem času so doma ponatisnili dve njegovi knjigi: Knjiga o življenju in Filozofski slovar.

Njegov naslednik na teološki fakulteti dr. Janžekovič je ob njegovi stoletnici rojstva o njem zapisal: „Aleš Ušeničnik spada med naše največje može. Bolj ko se oddaljujemo od njega, večji postaja, bolj se dviga nad svoje sodobnike. Njegovo delo je toliko in takšno, da bi častno izpolnilo dve ali tri človeška življenja.“ Aleš Ušeničnik je svojo dejavnost sam takole označil: „Skoraj vse, kar sem napisal, sem pisal sicer iz znanosti in z znanstveno vestnostjo, vendar ne iz znanstvene ambicije, temveč zato, da bi slovenska inteligenca bolj doumela resničnost in lepoto svojega krščanskega svetovnega nazora in bi ga bila vesela. Malo sem pisal iz čiste filozofije, največ pa sem obravnaval verska, нравna in obče kulturna vprašanja pod filozofskim vidikom.“

Komunisti so ga l. 1948 izločili iz Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Njegova dela so se znašla na seznamu prepovedane literature. Tako je bil izbrisan eden največjih mislecev in Slovencev v prvi polovici 20. stoletja. Cela generacija je bila pos-

tačljena na stranski tir in njeno delo zamolčano.

Ob 50 letnici njegove smrti — koncem februarja letos, je bil na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti dvodnevni simpozij. Organizirala sta ga odlično SAZU in Teološka fakulteta, pod naslovom: Aleš Ušeničnik — čas in ideje. Sopredsednika sta bila akademik prof. dr. Kajetan Gantar in prof. dr. Janez Juhant. 25 predavateljev je izvrstno dobro izvedlo svoja kritična gledanja iz raznih področij.

Slovenska znanost se je s tem simpozijem dostojno poklonila velikemu Slovincu, ki je imel velikanski pomen za slovensko katoliško kulturo.

-šič

SLOVAR DVOUMNIH BESED

VATIKAN (AICA) — Papeški svet za družino, kateremu načeluje kardinal Alfonso López Trujillo, je nedavno objavil slovar z blizu tisoč strani najbolj rabljenih dvoumnih besed in izrazov glede družine, življenja in moralnih vprašanj.

Namen te „enciklopedije“, v kateri je 78 gesel, ki so jih formulirali strokovnjaki z vseh kontinentov, je opozoriti na negotovo rabo izrazoslovja.

Namenoma in sistematično — pravi kardinal Lopez Trujillo v uvodu — se skuša vsiliti kot resnica to, kar je mnenje majhnega števila ljudi. Izrabljajoč pičlo poznanje ali naivnost glede nekaterih konceptov manipulirajo javno mnenje in skrivajo nelagodne plati stvarnosti ali resnice.

Splav in „zapostavljanje“.

„Zvižčnost v iskanju dvoumnih izrazov dosega zaskrbljujoče razsežnosti“, pravi predsednik papeškega urada za družino. Da ne „trpijo“ ušesa, se iščejo alternativni izrazi, kot na primer „prekinitev nosečnosti“ namesto „splava“, „evtanazija“ namesto uboja ali samomora; „tableta naslednjega dne“ namesto abortivna tableta.

Je še drug kričec primer, meni kolumbijski kardinal, to je zmotna uporaba izraza „diskriminacija“, še posebej, kadar se rabi v zvezi z ženskami. Dejstvo, da je žena in mati, naj bi pomenilo, da se ima za diskriminirano.

V imenu človečanskih pravic se

Beatifikacijski postopek za Karla I.

Vatikan — Papež Janez Pavel II. je dovolil objavo dekreta o „herojski stopnji kreposti“ zadnjega avstrijskega cesarja Karla I. S tem je Cerkev potrdila, da je bil Karel I. (1887-1922) zgleden kristjan. Za beatifikacijo je potrebno še priznanje čudeža na cesarjevo priprošnjo. Postopek za beatifikacijo cesarja Karla I. se je začel leta 1954. Karel I. je zasedel avstrijski in ogrski prestol leta 1916, po smrti cesarja Franca Jožefa I., ko je divjala prva svetovna vojna. Njegova žena je bila cesarica Cita iz hiše Bourbon-Parma. Cesar si je prizadeval čimprej končati vojno, vendar je imel hude nasprotnike v nemškonacionalnih krogih.

OB 70. OBLETNICI VERSKEGA MESEČNIKA „DUHOVNO ŽIVLJENJE“

Ob 70. obletnici „Duhovnega življenja“ gre moja zahvalna misel do vseh tistih, ki so reviji v teh desetletjih posvečali svoj čas in svoje talente ter jo z ljubeznijo urejevali. Tako je vseskozi ostala na visoki intelektualni ravni in duhovno bogatila svoje bralce v Argentini in po svetu. Med njimi sem bil, kot dijak in bogoslovec v Escobarju, tudi jaz. Še danes, ko pride v Ljubljano, jo rad vzamem v roke in jo z zanimanjem pregledam. Vsem, ki so pri njej sodelovali v preteklosti in vsem sedanjim sodelavcem izražam svojo globoko hvalenost in kličem nanje obilen Božji blagoslov.

Franc Rode,
nadškof ljubljanski

KRATKE NOVICE

JERUZALEM — Latinski patriarh Michel Sabbah je blagoslovil novo „mirovno akademijo“ v prostorih benediktinskega samostana na gori Sion; podpirala naj bi pogovor med kristjani, judi in muslimani. (*Družina*)

PARIZ — Predsednik francoske vlade Jean-Pierre Raffarin se je pogovarjal z najvišjimi predstavniki Cerkve v Franciji o perečih vprašanjih, med drugim tudi o verskih vsebinah pri šolskem pouku. (*Družina*)

LJUBLJANA — V petek, 27. septembra 2002, je poteklo 110 let, odkar deluje ljubljanska Opera. Ob koncu jubilejne sezone naj bi začeli s prenovo stavbe, v kateri je Opera že od leta 1892. (*Ave Maria*)

LJUBLJANA — V klubu Nove revije so 12. decembra odprli razstavo risb križevega pota Franceta Goršeta, ki jih je sredi petdesetih let s peresom izrisal na liste skicirke. Gorše je živel in delal v ZDA v letih 1952-1971. Umrli je l. 1986 v Svečah na Koroškem, kjer je bil njegov zadnji dom. (*Ave Maria*)

PODGORICA — V Črni gori je izbruhnil v začetku decembra 2002 velik škandal zaradi trgovine z belim blagom (ženskami), v katero so vpleteni vodilni politiki ter pripadniki sodstva in policije. Analitiki menijo, da je ta trgovina zamenjala prej zelo donosno tihotapljenje cigaret. (*Ave Maria*)

po drugi strani predstavlja splav kot „njena“ pravica, kot da bi zarodek bil „last“ matere. Nosečnost se šteje celo za neke vrste bolezen, otroka, ki se bo rodil, pa kot krivičnega napadalca. Na ta način so prišli do izraza „cepivo anti-baby“.

Družinski modeli

V času Mednarodnega leta družine, spominja kardinal López Trujillo, se je začel širiti iz območja koordinacijskih uradov Združenih narodov izraz „družine“, v množini. Beseda „družina“ (v ednini!) za omembo ustanove, ki sloni na zakonu in je dediščina človeštva, je bila kot da je prepovedana. Na ta način so hoteli opravičiti kakršnokoli obliko združevanja.

Reproduktivne pravice

Na Mednarodni konferenci o previvalstvu in razvoju v Kairu leta 1994 se je govorilo v jeziku, kot „sexual rights“ (seksualne pravice) in „reproductive rights“ (reproduktivne pravice), ko je šlo za propagiranje preprečevanja rojstev in zavračanje naravnih metod kot nekoristnih. Za temi dvoumnimi izrazi se je skrivala strategija za oddaljevanje mladoletnikov od družine, vzgoje in avtoritete staršev, s tem, da so jih bombardirali tako z informacijami o „svobodnih“ odločitvah za preprečevanje neželjenih spočetij in bolezni, ki se prenašajo s spolnostjo, kot tudi z razdeljevanjem vseh vrst protispočetnih sredstev.

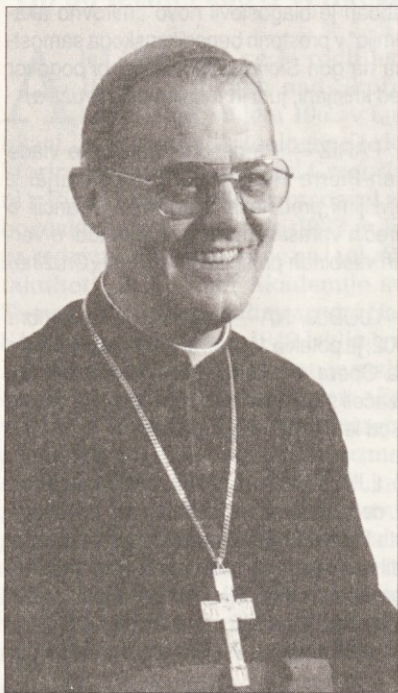
Spol

Kardinal López Trujillo je omenil tudi Konferenco o ženski, ki je bila

v Pekingu leta 1995. Tam je Papeški svet za družino opozoril na dvoumno in ideologizirano rabo izraza „spol“ (angleško „gender“), s katerim so tedaj prihajali na dan in skušali enačiti oba spola: moške in ženske.

Do priprave tega „leksikona“ je prišlo zaradi srečanja organizacij civilne družbe v Rimu 1999, je povedal cerkveni predstavnik. V tisti priložnosti se je pojavila zaskrbljenost in potreba po informiranju udeležencev raznih konferenc in srečanj ZN, prav tako tudi parlamentov, apostolskih združenj, itd. o dvoumnih besedah in izrazih, da se prepereči zavažanje. Prva lista najbolj razširjenih in splošnih dvoumnih izrazov je nastala ob srečanju organizacij civilne družbe, pozneje pa je dobivala zmeraj večji obseg.

70 LET „DUHOVNEGA ŽIVLJENJA“

V teh dneh, ko nas bogoslužje usmerja proti binškošnemu prazniku, prazniku Svetega Duha, ki deluje v Cerkvi, imam priložnost nagovoriti bralce revije Duhovno življenje ob njeni 70 letnici izhajanja. Bogu in Božji materi Mariji se zahvaljujem za toliko tisoč napisanih strani in delovnih ur, za urednike in bralce, za sodelavce in dobrotnike ter za veliko poslanstvo, ki ga je revija opravila med rojaki v Argentini in drugod po svetu. Revija Duhovno življenje je v vseh letih svojega izhajanja predstavljala prostor duha in svobode ter živ stik s Slovenci v Argentini in drugod. List si je prizadeval, da bi s svojo lučjo svetil v temi, kazal pravo pot in predlagal pravilne usmeritve. Pri tem ni nikoli pozabil na cerkveno-moralne, vzgojne, kulturne in domoljubne teme. Ko so doma bila težka leta komunističnega enoumja, je bilo Duhovno življenje močan in pogumen most med Slovenci v Argentini in med enako mislečimi Slovenci v domovini in po svetu.

Naše krščansko oznanjevanje zahteva novega ognja in nove govornice, ki ne bo samo iskanje novih potrošnikov, ampak odprt prostor o resnici, upanju in življenju. Tisti, ki so odprti za Svetega Duha, jih ni strah stopati v nove čase in k novim ljudem. Na binškošni praznik so Petrov govor razumeli ljudje različnih narodov. Tudi bralci Duhovnega življenja so različnih starosti, različne izobrazbe in različnih poklicev, pa vendar vsi razumejo govorico, ki je tam zapisana.

Bogu hvala za prehojeno pot, za vse, ki so znali brati znamenja časa in omogočili reviji, da je dočkala 70 let. Naj Sveti Duh še naprej spremlja revijo Duhovno življenje, ga podpira s svojimi darovi, da bo tudi v sedanjem času uspešno sredstvo Božjega in človeškega delovanja med našimi rojaki in tudi med nami. Naj svetloba Božjega ognja posije v kar največ slovenskih družin v Argentini, drugod po svetu in v domovini!

Koper, 2. junija 2003

Metod Pirih, koprski škof

DOBRI STARI ČASI!

Po današnjih pravilih in birokraciji, tisti, ki smo bili otroci v 50ih, 60ih in 70ih, sploh ne bi smeli preživeti. Naše igrače so bile obarvane z barvo na osnovi svinca, ki pa so bile takoj, ko smo jih dobili v roke, polizane in „prežvečene“.

V naših časih stekleničke z zdravili niso imele varnostnih pokrovčkov, ni bilo zaščite električnih vtičnic, oblog vogalov vrat, vogalov mizic in zaščite proti odpiranju omaric.

Ko smo vozili kolo, nismo uporabljali čelad, kar se tiče varnosti, smo imeli samo kakšno odbojno steklo na kolesu.

Ko smo se kot otroci vozili v avtomobilih, nismo imeli varnostnih pasov, zračnih blazin, stranske zaščite. Vožnja na prvem sedežu je bil ponos.

Vodo smo pili iz vsake pipe in ne ustekleničene. Okus je bil enak.

Jedli smo sendviče z maslom, pudinge, sladke nedietne čokolade, lizike, bombone in vse z veliko sladkorja, ampak nismo trpeli od odvečne teže. Igrali smo se pač na dvorišču.

S štirimi prijatelji smo si delili pijalco iz ene in iste steklenice, pa nihče ni zbolel ali umrl zaradi tega. Cele dneve smo popravljali kolesa ali na pol uničene motorje, se nato spustili z njimi po klancu navzdol, ter šele na ovinku ugotovili, da zavore ne delujejo.

Po neprijetnih padcih smo se naučili, kako rešimo tudi take probleme.

Cel dan smo se lahko igrali. Navsezgodaj smo odšli od doma in se vrnili tik preden se je stemnilo. Nihče ni vedel kje smo, pa tudi nikogar ni to skrbelo.

Nismo imeli „play station“-ov, videoigric, 50 televizijskih kanalov, ne video filmov, ne soround zvoka, ne osebnih računalnikov, ne prenosnih telefonov in SMS-ov, ne internetnih klepetalnic. Imeli smo prijatelje in z njimi smo hodili naokoli.

Igrali smo se rihtarja, skrivnice, zemljo krast, streljali smo s fračami. In včasih je ta reč prav pošteno zaskelala.

Padali smo z dreves, se porezali na razbiti steklenini, lomili zobe in kosti, pa ni bilo nobene tožbe na sodišču zaradi tega.

Bile so nesreče in iz teh napak smo se učili, da se te ne bi nikoli ponovile.

Tepli smo se in mlatili en drugega,

NE BODI NEVEREN, AMPAK VEREN!

TOMAZ OGRIS

Ne bom se drznil modrovati o nedojemljivi razsežnosti prve božje zapovedi. Lažje je razmišljati o veri v človeka. V tuzemskih rečeh sem pogosto in resnično razpet med zaupanjem in nezaupanjem. Nape-tosti, včasih nedognanega izvora, mečejo sence na odnose med ljudmi. Odmislimo lahkovernost: tudi medčloveška odprtost je milost, ki ni enakomerno porazdeljena. V gimnaziji je bil naš veroučitelj modri in neverjetno potrpežljivi Janez Polanc. Bil je pripovedovalec da malo takih. Kljub dijaški brezbriznosti so se vtisnile v spomin nekatere njegove misli in besede: Vsaka vera je dejanje razuma, volje in sad milosti. Človek se v veliki meri usmerja po pričevanju kar se da prepričljivih virov in oseb. - Če jih najde!

Pri krstu so mi dali ime Tomaž. Z zakramentom so uvrstili v krščansko občestvo zemljana, ki je po prirojenih duševnih lastnostih in značilnostih prav to, kar pove ime: nevernež, dvomljivec, nepoboljšljiv skeptik. Vzdevek se je prijel imena verjetno po svetopisemskem Tomažu ali Dvojčku, ki je hotel

dokler nismo bili črni od podpludb in žalostni - pa smo se naučili to nekako živeti s tem.

Šli smo domov k svojim prijateljem in to peš. Neprestano smo izzivali pravila in prodajali svojo kožo.

To so bila naša dejanja. Posledice so bile pričakovane. Misel, da bi nas iz teh položajev reševali starši, je bila nezaslišana. Oni so bili na strani zakona. Si to lahko predstavljate?

Ta generacija je ustvarila nekaj najbolj drznih izumiteljev in reševalcev problemov vseh časov. Zadnjih 50 let je bilo zaznamovanj z eksplozijo inovacij in novih idej.

Imeli smo svobodo, padce, uspehe in odgovornost in naučili smo se vse to obvladovati. Čestitam vsem tistim, ki so imeli to srečo, da so odrasli kot resnični mulci.

Iz interneta

verovati le v to, kar vidi ali česar se lahko dotakne (Jn 20, 24-29). Po mojem botri s krstiteljem vred niso razmišljali o značajskih potezah malega bitja. Ime sem kratko malo podedoval po stricu, razgledanem in načitanem kmetu, p.d. Kopajniku v Tucah. Njemu je bilo ime prav tako napisano na kožo: bil je razcepljen med vero in dvomom.

Čeprav se mogoče nekaj osebnostnih znakov prenaša z geni, ne more biti vse prirojeno ali od roje-nic v zibel položeno. Nelepa detinska in otroška doživetja, obilica izkušenj s so-ljudmi, vrstniki, sode-lavci in predstojniki, včasih tudi s prijatelji, sorodniki ali roditelji zapišejo srčne pege. Človek včasih samega sebe ne spozna. Edvard Kocbek razglablja o svoji novanosti takole: „Nikoli nisem to, / kar mislijo, da sem, / in nikoli nisem tam, / kjer me vidijo oči., „Dosti je „nevernih Tomažev“, čeprav jih krstno ime ne izdaja.

Zaupanje določa odnos do okolja, skepsa ovira zanesljivo sklepanje o resničnosti besede ali govora. Utvara, dvom, neresnica, prevara prepogosto spremljajo človeka v družbi soljudi. Politiki, družbeni delavci naj bi bili zastopniki, ki v imenu ljudstva, prebivaljskih slojev ali vsaj volivcev urejajo sožitje. Z izvolitvijo jim je bila dana funkcija v javnopravnih telesih in s tem oblast, da odločajo v imenu državnih in drugih avtoritet. Ljudje pa so (že od nekdanj) nezaupljivi, kajti dan po volitvah rada splahni tolikanj opevana poštenost in verodostojnost.

Zaupanje je prepričanje, da ti drugi dajejo varstvo in pomoč ali da si sam dovolj močan za premagovanje nevšečnosti ter težav in ti je usoda naklonjena. Ameriški psihoanalitik E. H. Erik-

son piše o „prazaupanju“, ki ga otrok dobi že v prvih mesecih. Tudi pozneje je odvisno od naklonjenosti, priznavanja in ljubezni. Razočaranje pretrese pristrčen, dober, zaupljiv odnos.

„Izkušnja je najboljša šola; šolnina pa je draga!“ piše J. P. Sartre. Čeprav Tomaž, skušam biti kdaj pa kdaj tudi veren: Ni treba videti za vsakim gramom nasprotnika ali sovražnika!

V Watzlawickovih „Navodilih, kako postati nesrečen“ je „Zgodba o kladivu“: Mož bi rad obesil sliko. Žebelj ima, kladiva pa ne. Sosed bi ga imel. Mož se nameni, da si ga gre iz-

posodit. Nenadoma vzklije dvom: Kaj pa, če sosed kladiva noče posoditi? Včeraj je le nemarno odzdravil. Mogoče se mu je mudilo? Ali pa je hlinil naglico in ima nekaj zoper mene? Toda kaj? Nič mu nisem storil; on si nekaj domišlja. Če bi si želel kdo od mene sposoditi orodje, bi ga dobil. In zakaj ga on noče dati? Le kako moreš odbiti človeku preprosto uslugo? Ljudje kot ta dedec ti zastrupljajo življenje. Pa si še domišlja, da sem od njega odvisen. Samo zato, ker ima kladivo, jaz pa ne. Dosti imam tega! - Zapodi se k sosedu. Pozvoni. Mož odpre. Preden lahko reče 'Dober dan!', zakriči nanj: 'Kar imejte svoje kladivo, neotesanec!' - Z drugačnim načinom bi mogoče prišel do kladiva.

Kaj pove zgodbica? Če se izogibam (podedovani, po lastni krivdi povzročni ali po slabih izkušnjah nastali) nevernosti, bo mogoče življenje bolj prijetno.

Novi glas

POTOVANJE VELIKEGA UPANJA

Nova pomlad vere in civilnega napredka na Hrvaškem

Papež Janez Pavel II. je 9. junija z vrnitvijo v Rim končal stoto apostolsko potovanje zunaj Italije. Med njim je od 5. do 9. junija obiskal Reko, kjer je vse dni prenočeval v novem bogoslovnem semenišču, Dubrovnik, Osijek, Dakovo in Zadar.

Papež se je od Hrvatov poslovil v Zadru z besedami: „Hvala ti, ljubljeno hrvaško ljudstvo, ki si me pričakalo razširjenih rok in odprtega srca po ulicah Dalmacije, Slavonije, Kvarnerja. Spominjam se tvojega trpljenja, ki ga je povzročila vojna in ga je še mogoče videti na tvojem obrazu ter občutiti v tvojem življenju; blizu sem vsem, ki še nosijo tragične posledice vojne. Poznam pa tudi tvojo moč, pogum in upanje. Prepričan sem, da ti bo tvoje vztrajno prizadevanje omogočilo, da boš tudi ti nekoč ugledalo boljše dni. Hvala tudi tebi, hrvaška mladina! Naj te blagoslovi Bog, pa tudi tebe, hrvaška zemlja!“

Te besede je s ploskanjem in vzkliki veselja „Janez Pavel!“, „Mi smo papeževi, papež je naš!“, „Radi te imamo, sveti oče!“, „Ostani z nami!“ prekinjala navdušena množica okrog 120.000 romarjev, ki se je zbrala na zadrskem Forumu v bližini stolnice sv. Anastazije, sremske mučenke, veliko ljudi pa je srečanje s papežem spremljalo tudi z 270 ladij in čolnov.

Papež se je na začetku govora med bogoslužjem božje besede na zadrskem

Forumu spomnil papeža Aleksandra III., ki se je leta 1177 ustavil v Zadru in nekaterih bližnjih mestih. Ob prazniku Marije, Matere Cerkve, ki smo ga praznovali 9. junija, ter binkošti dan prej je opozoril na Marijino duhovno navzočnost v Cerkvi. Janez Pavel II. se je še posebej razveselil razcveta laiškega dela v zadnjih letih v zadrski nadškofiji, kar je v duhu nove evangelizacije.

Preden je ob 13.47 z letalom Croatia Airlines z zadrškega letališča odletel proti Rimu, so mu člani kulturno-umetniških društev in tako imenovanih dalmatinskih klap zapeli najbolj znane dalmatinske pesmi, zbrani verniki pa so mu vzklikali: „Radi te imamo, Janez Pavel!“ S pesmijo pa je papeža že ob prihodu na zadrski Forum ter med bogoslužjem božje besede pozdravljal zbor 1200 pevcev in pevk cerkvenih in svetnih pevskega zborov ter skupin iz vse zadrške nadškofije.

Da je njegov stoti apostolski obisk zunaj meja Italije, ki ga je privedel k Hrvatom, pri teh zbudil silno navdušenje in hvaležnost, izpričujejo ne le množice ljudi v obiskanih mestih Dubrovnik, Osijek, Dakovo, Reka in Zadar, marveč tudi izjave in navzočnost najvišjih predstavnikov države na slovesnostih.

Hrvaškemu predsedniku Stjepanu Mešiću je pri papežu še posebej ugajalo to, kako zelo se zanima za preproste ljudi, mlade, kmete in delavce, predsedniku hrvaške vlade Ivi Račanu pa, da je Janez Pavel II. pomagal Hrvaški, ko ji je bilo najhujše, sedaj pa podpira njena prizadevanja za vstop v Evropsko zvezo. Ta prizadevanja je v upanju, da bo „bogata hrva-

ška dediščina gotovo pripomogla k utrditvi zveze kot upravne in ozemeljske celote, pa tudi z vidika kulturne in duhovne stvarnosti“, papež podprl že v svojem prvem govoru ob prihodu na hrvaška tla, hkrati pa tudi opozoril na veliko vlogo, ki jo je krščanstvo imelo v hrvaški zgodovini in razvoju. Civilne in cerkvene oblasti je povabil k nadaljnjemu odstranjevanju ter zdravljenju ran vojne, pa tudi posledic totalitarističnega režima.

V Dubrovniku, ki je sila ponosen na svojo slavno zgodovino in svobodo, izbojevano za visoko ceno človeških življenj, - napis nad vrati trdnjave sv. Lovrenca izpričuje *Svoboda se ne prodaja niti za vse zlato sveta*, nad vrati zbornice v Kneževem dvoru pa piše: *Pozabite na lastno korist in skrbite za skupno dobro* - je papež 6. junija med mašo v pristanišču Gruž razglasil za blaženo prvo Hrvatico s. Marijo Petković (1892-1962), ki je živela in delovala prav v duhu slednjega napisa. Ob njenem življenjskem liku je spregovoril o vlogi, ki jo je Bog zaupal ženi; da je „nenadomestljiva podpornica obstoja vsake osebe“, posebej v družinskem krogu. S. Marija Petković je z ustanovitvijo družbe hčera usmiljenja, tretjega samostanskega reda sv. Frančiška, „širila in spodbujala poznavanje božje ljubezni s pomočjo telesnih in duhovnih del usmiljenja“. Štiri-deset let je materinsko skrbno spremljala svojo redovno ustanovo in sestre z vzorom in besedo.

Papež se je spomnil tudi tistih hrvaških žena in mater, ki so v nedavni „domovinski vojni“ izgubile svoje najbližje.

V Dubrovniku je blagoslovil tudi ostanke velikega kamnitega križa na hribu Srđ, uničenega leta 1991, ko je srbsko-črnogorska vojska s topovi obstreljevala mesto in uničila veliko zgodovinskih in umetnostnih spomenikov. Ostanke tega križa bodo vgradili v deset novih cerkev v dubrovniški škofiji.

Prebivalce Dubrovnika je papež pozdravil in obiskal tudi na znamenitem starodavnem Stradunu ter se ustavil pred stolnico sv. Blaža, kjer so mu zapeli prvoobhajanci.

V govoru pri maši na osiješkem športnem letališču Čepin je papež 7. junija

ZADAR

prebivalce Osijeka in vse Slavonije, kjer so med domovinsko vojno med letoma 1991 in 1995 divjali najhujši boji in še vedno ni do konca pojasnjena usoda precejšnjega števila tukajšnjih Hrvatov, povabil, naj si kljub hudim pretresom in duhovni ter gmotni škodi kar najbolj prizadevajo za svetost, pa tudi za spravo, solidarnost in družbeno pravičnost.

Na prestane stiske je ob oltarju spominjal križ iz Vukovarja, upanje v boljše čase, v katerih naj bi med katoliškimi Hrvati in pravoslavniimi Srbi vladala mir in razumevanje, so zbujale papeževe besede in zastopstvo srbsko pravoslavne Cerkve na čelu z metropolitom Jovanom. Za mir in spravo v tem delu Evrope je papež še istega dne molil skupaj z več sto duhovniki, redovniki in bogoslovci v djakovski stolnici, ki je k sreči dobro prestala vojno.

Binkoštna nedelja, 8. junija, na Reki pri papeževi maši v tako imenovani Delti je bila v znamenju gesla tokratnega obiska Družina - pot Cerkve in naroda ter spodbude hrvaškim družinam, naj živijo po zgledu Svete družine, katere hišico naj bi po izročilu v letih od 1291 do 1294 „imeli“ v zelo znanem in obiskanem (tudi številni Slovenci!) Mariniem božjepotnem središču Trsat (tega je papež obiskal popoldne), preden je „pristala“ v italijanskem Loretu. Družinam, posebej še staršem, je papež pri skrbi za otroke postavil za zgled Jezusovo mater Marijo in krušnega očeta Jožefa. Ob krizah, ki pretresajo tudi hrvaške družine, prav zato je bila osrednja pozornost papeževega obiska in duhovne priprave pred njim namenjena prav družini, je papež krščanske družine na Hrvaškem pozval k resničnemu pričevanju za prave vrednote, družbo pa, naj naredi vse, da bo družini omogočeno izpolnjevanje njenega pravega poslanstva, pa tudi uspešnejše reševanje težav, kot so nezaposlenost in iskanje človeka vrednega bivališča.

Pred opoldansko molitvijo je nameril besede opogumljenja tudi hrvaški mladini, v več jezikih pa pozdravil navzoče romarje, med njimi številne Slovence.

Papežev obisk na Hrvaškem je minil v zelo lepem, vendar za ta čas izjemno vročem in soparnem vremenu, zato so imeli zdravstveni delavci veliko opraviti s pomočjo izčrpanim romarjem.

Papežu Janezu Pavlu II. so se ob oltarju pri mašah pridružili tudi slovenski škofje: na Reki ljubljanski nadškof dr. Franc Rode in pomožni škof Andrej Gla-

OSKRUNITEV V ŠTMAVRU PRI GORICI

Grozovito nasilno dejanje nad človeškim dostojanstvom, ki zahteva, da se krivci najdejo, bi lahko zapisali pod grobo oskrunitve nagrobnikov in večnih počivališč naših ljudi v Štmauru.

Minuli teden so namreč neznanci na vaškem pokopališču v Štmauru razbili, pomazali in nečloveško oskrunili več grobišč in nagrobnih spomenikov naših rajnih ljudi, ki tam počivajo. Iz dnevne kronike smo izvedeli, da za neznanci poizvedujejo policija in orožniki.

Zadnja ugibanja o vandalih gredo tudi v smer satanističnih sekt, saj je bilo na vaškem pokopališču v Štmauru več križev izruvanih iz grobov in obrnjenih narobe, kar kaže na sataniste; o morebitnih satanističnih gibanjih pa pričajo tudi barvni napisi na zidovih pokopališča, ki slavijo Satana.

Napisali smo, da gre zn hudo dejanje, za eno najhujših dejanj, ki jih lahko naredi človek, saj vemo, da antropologi začnejo v dolgi človeški zgodovini govoriti o človeku šele takrat,

ko le-ta začne pokopavati svoje mrtve. Se pravi, da je človek postal človek takrat, ko se je zavedel svoje končnosti, v istem času pa tudi svoje svetosti, odprtosti v večnost in je zato začel pokopavati svoje mrtve.

Kot ljudje in kristjani smo seveda ogorčeni tudi zaradi oskrunjenj naših svetih simbolov in zato pričakujemo, da bodo oblasti krivce izsledile in jih izročile sodnim oblastem!

V razmislek samo še vprašanje: česa vsega niso zmožni ljudje, ki se niti pred večnim počitkom rajnih in simbolom križa ne ustavijo?

Je z našo družbo res tako hudo narobe, da se bomo morali bati še za grobove naših rajnih in nam svete kraje?

JUP (Novi glas)

Komentar (urednik Jure Vombegar): Kaj naj rečemo ob tej oskrunitvi potomci tistih Slovencev, ki so se drznili upreti komunistični revoluciji? Po 12 letih demokracije na Slovenskem še niso priznani in označeni grobovi naših rajnih, niti z narobe obrnjenimi križi ne. Največjega ogorčenja je vredna oskrunitve v Štmauru, a podobnih in hujših skrunitev je bilo po Sloveniji nešteto, pa se komaj kdo zgraža nad tem. Za neznanci, krivci oskrunitve v Štmauru, poizvedujejo policisti in orožniki (v Italiji, ne v Sloveniji!) Čeprav nisem detektiv, svetujem merodajnim, da poizvedujejo med potomci tistih, ki so pred 60 leti metali svoje nasprotnike-žrtve v kraške fojbe in prepade. Stavim kolikor hočete, da med krivci ne bodo našli potomcev onih, ki leže v fobjah in čakajo pokopa, vrednega človeškega dostojanstva. Tako, računam, si bo policija prihranila vsaj 50% dela. (Za ta moj nasvet ne pričakujem honorarja).

Po končani vojni je bilo v Sloveniji pobitih med 200 do 300.000 ljudi raznih narodnosti. Točnega števila ne bomo najbrž nikdar zvedeli. Grobišča so ubijalci izravnali z zemljo, ponekod nasuli nanje odpadke, poznane grobove prekopali in ostanke odvrgli nezna-

van ter koprski škof Metod Pirih in pomožni škof dr. Jurij Bizjak, v Dubrovniku mariborski škof dr. Franc Kramberger, v Zadru mariborski pomožni škof dr. Anton Stres. Največ Slovencev se je udeležilo papeževe maše na Reki, kjer jim je Janez Pavel II. pri pozdravih skupinam romarjev v njihovih jezikih namenil naslednje besede v slovenščini: „**Iz srca pozdravljam romarje iz Slovenije! Ko se spominjam svojih dveh obiskov v vaši deželi, vas vse vabim, da se odprete darovom Svetega Duha, ki jih na binkošti Gospod izliva na Cerkve. Naj vas spremlja moj blagoslov!**“ Slovenski romarji so na Reko pripotovali z okrog desetimi avtobusi (med njimi tudi dva v organizaciji TRUD-a; z avtobusi so se pripeljali tudi številni člani in članice neokatehumenata) in osebnimi avtomobili, za vse pa sta bila papeževa maša in njegov pozdrav veliko duhovno in osebno doživetje.

Družina

V PRIMEŽU

REVOLUCIJE

(9)

IVAN LAVRIH

UMIK IZ LJUBLJANE

Nedelja, 6. maja. Vsi smo bili zbegani. Komunisti so se že približevali Ljubljani in vse njihove strahotne morije so nam prišle pred oči. Za nekaj dni se bo treba umakniti preko meje, nato bodo pa že zavezniki skupaj z domobranci očistili pokrajino in se bomo vrnil nazaj. Tako smo modrovali.

Izvedel sem, da bo popoldne odšel en tovornjak z dvorišča na banovini. Kar na hitro sem o tem obvestil g. Jožeta Goleta in skupaj sva letela tja. Prav zadnji trenutek sva prišla. V pokritem tovornjaku so že bili uredniki Slovenskega doma, nekateri tudi z ženami: Javornik, Klakočar, Skoberne, Dolenc, Baraga, Gole, še nekaj drugih in jaz. Takoj na pot. Preko Gorenjske, Jesenic, Podkorena, Beljaka, kar naprej do Millstatta. Tja smo prišli ob pol dvanajstih ponoči. Dolgo smo čakali kar sredi ceste in končno so nam orožniki dali na razpolago kinodvorano. Dali so nam tudi nekaj spalnih vreč. Naslednji dan sva šla z g. Goletom masežat v farno cerkev, kjer sva srečala ljubeznivega župnika Kohlmayerja in kaplana Deekena. Povabila sta naju na zajtrk in ponudila farno dvorano za stanovanje naši skupini. Nama z g. Goletom pa so dali sobo v župnišću in tudi hrano.

S prehrano je bila res velika težava. S

pomočjo župnika smo v nekaj dneh dobili živilske karte, kar je vsaj malo pomagalo. Seveda pa je bila naša največja skrb naša bodočnost. Javornik in Klakočar, ki sta znala angleško, sta takoj dobila zveze z Angleži in jim razložila naše žalostno stanje. Angleži niso imeli nikakršnega pojma, kaj se je med vojno godilo v Sloveniji in na Balkanu.

Vse naše misli so bile pri beguncih, ki so se kakor reka valili preko Ljubelja na Koroško v Vetrinj. Na desetine poročil smo dobivali vsak dan od ljudi, ki so zbežali iz Vetrinja, vendar so si poročila zelo nasprotovala. Eni so rekli, da pošiljajo domobrance v Italijo, v Palmanovo, drugi, da jih Angleži izročajo Titu. Zato sta Bergant in Skoberne odšla 28. maja v Vetrinj, da prineseta točna poročila. Naslednji dan, 29. maja, pa so prišli k nam Tone Polda, nadporočnik Vovk in dr. Rupertova z Rakeka. Ti so nam prinesli vest, da Angleži vračajo vse begunce Titu. 31. maja zvečer sta se vrnila tudi Skoberne in Bergant in povedala, da sta dva domobranca in dr. Janez Janež ušla z vlaka in da gredo vsi transporti v Jugoslavijo, ne pa v Italijo, kot so Angleži lagali beguncem. 2. junija sta prišla brata Pavlovčiča in potrdila isto. 6. junija je prišel Javornik s poročilom, da so Angleži vrnili vse Kozake Rusom in da jih

je več kot 1000 naredilo samomor v bližini Lienza.

Četrtek, 7. junija, se je naša družba razšla. Zgodaj jutraj so se z avtobusom odpeljali v Spittal: ing. Šerko, dr. Stane Zupan, France Zupan, Jeločnik, Ivo Bergant, Slavko Skoberne, Anica Skoberne in France Dolenc. Odhajali so z velikim strahom v srcu. Prihodnost je bila popolnoma nejasna.

8. junija smo dobili od policije ukaz, da se moramo vsi Jugoslovani takoj prijaviti, da nas bodo odpeljali v Spittal. Vsi so spravili skupaj svojo beračijo in tovorni avto jih je odpeljal proti Spittalu. Jaz pa nisem hotel iti. Skril sem se v gozdu nad Millstattom. Odšli so naslednji: Jože Gole, Hugo Kern, Karol Bratuša, Andrej Dolenc, Alojzij Baraga, Oblak, Jože Kesler z Valesko, Aleško in Jožkom. Z njimi so odšli tudi vsi ostali Slovenci, čeprav so živeli že več let v Millstattu ali okolici. Vse te Transporte sem opazoval iz gozda nad cesto. Tako sem ostal čisto sam v Millstattu, in preko jezera v gradu Rupnik in njegova družina. Čeprav ni bilo prav varno, sem se odpeljal s čolnom na drugo stran jezera, da bi videl, kaj je z Rupnikovimi. Vsi so bili zbrani na vrtu in se pogovarjali. Tudi oni so dobili nalog, da se morajo pripraviti za odhod in naj čakajo, da pridejo Angleži ponje. Tudi to so mi povedali, da je bil pri njih nadporočnik Vovk in jim je natančno razložil, kaj se je zgodilo z domobranci, in da lahko Rupnikovi pričakujejo enako usodo. Kar naenkrat med pogovorom Rupnikova gospa pokaže na jezero, kjer so Angleži prihajali s čolnom proti obali.

Kociper me je prosil, naj dam vsem odvezo, kar sem tudi storil. Vsi so imeli solze v očeh. Še enkrat sem prosil Rupnika in ostale, naj vendar pobegnejo, saj so jim Angleži namenoma dali ves ta čas na razpolago, da bi lahko odšli, kamor hočejo. Toda Rupnik je ponovno dejal: „Jaz sem nedolžen, boril sem se za svoj narod in njegovo svobodo pred komunizmom.“ Objeli smo se, nakar sem odšel skozi gozd k svojemu čolnu. V gozdu sem opazoval Angleže, kako so se obotavljali in posedali, da bi tako dali čim več časa Rupnikovim. Končno so odšli proti gradu. Na obali sem čisto na kratko srečal še dr. Hacinu. Omenil sem mu, naj z menoj pobegne. „Ne!“ je rekel. „Nikomur nisem storil nobene krivice, vsako pošteno sodišče bo to lahko videlo.“ Slovo je bilo res težko. Dal mi je še nekaj cigaret, jaz sem ga blagoslovil in ob dvanajstih sva se ločila. Vzel sem svoj čoln in odveslal v Millstatt. Angleži so

nokje. Grozovita nasilna dejanja nad človeškim dostojanstvom zahtevajo, da oblasti izsledijo krivce in jih izročijo sodnim oblastem. Ta dejanja razodevajo, da so se krivci odpovedali svoji človečnosti, ko so prevzeli prepričanje o svoji neskončnosti in nesvetosti, odprti v večnost „vnanje teme“. Pač, vsega so zmožni ljudje, ki se niti pred večnim počitkom rajnih ne ustavijo! Tiste nekaj ljudi, ki se v Sloveniji potegujejo za raziskavo in označitev grobišč protirevolucionarjev ter pravično identifikacijo pobitih, novinarji najbolj razširjenih medijev, ki izhajajo iz boljševiške preteklosti, imenujejo revanšiste in **Slovencljane**, najbrž

po primku Petra Venclja, ki se je eden prvih pričel zavzemati za človeka vredno oznako grobov tudi protirevolucionarjev.

Slovarabe, potomci boljševiških vandalov, **Sločincev** in **Slubijalcev** so veliko hujski kot satanisti, ki sicer križe okoli obračajo, a jih vsaj puščajo na grobovih.

Za našo vseslovensko družbo je hudo narobe, da se moramo potomci reakcionarjev bele garde, upornikov proti teroristom, akcionarjem rdeče garde, še po preteklih 60 letih akcijske reakcije, prizadevati za grobove naših rajnih in za spoštovanje do nam svetih krajev.

Rupnikove in Hacina odpeljali. Tako sem ostal popolnoma sam.

Kaj zdaj? Na vsak način bo treba dobiti kakšno zvezo z Angleži, ker je bilo nam beguncem prosto gibanje prepovedano. Na srečo sem dobil katoliškega angleškega vojnega kurata, ki je maševal v naši cerkvi. Po maši sva bila sama v zakristiji, toda kaj, ko se nisva mogla pogovarjati. Jaz nisem znal angleško, on pa nič drugega kot angleško. Vendar je bila najina rešitev latinščina. Kolikor sem pač mogel in kolikor je on razumel, sem mu povedal svojo žalostno situacijo in ga prosil, naj mi priskrbi kakšno dovoljenje, da se bom lahko prosto gibal. In mož je obljubil. Naslednji dan ob šestih popoldne naj ga čakam v cerkvi, pa mi bo prinesel dovoljenje. In ga je, še danes ga imam. Napisano je, „da se lahko prosto gibljem na njihovem teritoriju in delam kot duhovnik, dokler se ne odločim, da grem v domovino ali dobim potni list za kako drugo deželo ...“ Dovoljenje nosi datum 15. junij 1945, podpisal pa ga je major J. J. Evans. Angleški kaplan mi je tudi povedal, da je bila millstattška skupina na zahtevo partizanov aretirana, in da so Rupnik, Hacin, Kociper in Jeločnik ločeni od drugih. Jože Gole mi je povedal žalostno zgodbo ostale skupine: ko so prišli v Spittal, so jih takoj obkolili komunisti in jih silili, naj se vpišejo za odhod v Jugoslavijo. Skupina je odločno protestirala in zahtevala, da mora oditi deputacija k Angležem in pojasniti položaj. Dobili so dovoljenje in v dolgem razgovoru pojasnili, kaj so komunisti delali v Jugoslaviji med vojno. Angleži so verjeli. Toda tudi komunisti so odšli k Angležem in zahtevali, naj našim ne dajo nič hrane, da so narodni izdajalci in sodelavci Nemcev. Angleži so jih zavrnili: „Zdaj so pod našo komando in mi bomo zanje skrbeli kot za vse druge.“ Komunisti so videli, da so igro izgubili, zato so vsem svojim poslali posebno okrožnico, kako lepo morajo postopati z begunci, morajo jim dati vse na razpolago, hrano, cigarete in da morajo od njih izvedeti, kje se skrivajo še drugi domobranci in begunci. Na srečo so tudi naši dobili to spomenico v roke, zato so dobro vedeli, kako postopati s komunisti. Gospod Gole pa je čisto po svoje šel h komandantu taborišča in mu v francoskem jeziku razložil delo komunistov v Jugoslaviji in o trpljenju slovenskega ljudstva. V pomoč mu je bil tudi angleški katoliški kurat, ki ga je peljal h komandantu mesta Spittal, kjer je zopet moral povedati vso tragedijo našega naroda. Komandant mu je verjel in to je bilo prvo poročilo, ki ga je dobil o usodi našega naroda.

Goletu je dal tudi dovoljenje, da lahko ostane v Millstattu in tam dela kot duhovnik.

Kako sem se začudil, ko sem zvečer zagledal Goleta v župnišču. Tako, sedaj sva dva svobodnjaka. Predno se je Gole ločil od generala Rupnika, ga je še spovedal. Gole mi je tudi prinesel posebne pozdrave od Rupnikovih in zahvalo, da sem tvegati priti k njim v grad in jim bil v zadnjo tolažbo.

General Rupnik je napisal na angleško komando posebno spomenico in po posredovanju angleškega kaplana sem jo imel priložnost prebrati. V dnevnik sem prepisal naslednje točke iz spomenice:

1. Podvržem se vsakemu sodišču, samo Titovemu ne, ker mu manjka garancija objektivnosti, ker so naši sovražniki.
2. Vsa naša krivda je v tem, da smo ostali zvesti kralju, samo sodišče v kraljevem imenu bo objektivno.
3. Kot borci proti komunizmu smo samo vršili narodno dolžnost. Da je Titova vojska in partizanstvo strogo komunistično, je dovolj dokazov.
4. Predno je prišlo do vaških straž in domobranstva, so komunisti pobili na stotine najbolj zavednih vodilnih Slovencev.
5. Vaške straže so nastale na zahtevo naroda, kot samoobramba, in jaz z vaškimi stražami nisem imel nobene-

ga opravka. Ljudstvo je bilo od komunistične partije napadeno in se je branilo.

6. Po 8. septembru smo pričakovali Angleže. Teh ni bilo. Zato so 22. septembra prišli k meni predstavniki vaških straž in vseh političnih organizacij, razen komunistov, s prošnjo, naj prevzamem obrambo našega naroda proti komunističnemu napadu.
7. Kot predsednik sem imel v vseh vladnih resorjih nemške svetovalce in nadzornike, in sem bil v vseh odločitvah podrejen Gaulaiterju in Rösenerju, ki je trpinčil slovenski narod in mene.
8. V času mojega predsedstva je bila vsa vlada in policija anglofilska, najbolj pa seveda domobranci.
9. V tem času so komunisti pobili do 40.000 ljudi.
10. Komunisti so vas na mitingih neprestano napadali kot sovražnike slovenskega naroda.
11. Ves čas svojega predsedstva nisem nikogar od vlade zaprl, čeprav so bili vsi anglofil.
12. Kar je bilo protiangleških govorov (omenja govor pri Sv. Joštu) ali član- kov, so bili ukazani od Nemcev in predhodno cenzurirani.
13. Nemci so nas žigosali kot šovinite in nas preganjali zaradi anglofilstva, zdaj nas pa komunisti preganjajo kot izdajalce.
14. Zavezniki pod nobenim pogojem ne smejo izročiti beguncev komunistom,

Spominska slovesnost pri grobiščih v Mozlju 7. novembra 1993

oni so branili samo svoja življenja in svoje domove.

15. Mednarodno pravo nalaga dolžnost lojalnosti do okupatorja.

Tele točke sem si napisal v svoj dnevnik iz njegove spomenice.

Po izjavi gospe Rupnikove je general samo trikrat jokal v svojem življenju. Prvič, ko je kot načelnik armadnega štaba dobil poziv, da mora oditi na položaje proti nemški armadi. Dejal je: „Zdaj grem na pogreb Jugoslavije.“ In je zajokal.

Drugič je jokal, ko je predal oblast Narodni vladi 3. maja 1945. Rekel je: „Rad odhajam osebno iz Ljubljane, težko mi je pa, da moram narod pustiti v negotovosti.“

In zadnjič je jokal, ko je moral na angleški avto, ki ga je odpeljal v Spittal.

Tole je nekaj spominov, ki sem jih napisal v Millstattu o generalu Rupniku, ko sem bil tam. Njegovo nadaljnje življenje in njegova smrt pa sta opisana kje drugje.

Najbolj črn in žalosten dan v Millstattu je bil zame 28. junij. Tisti dan je prišlo več beguncev iz Vetrinja v špitalsko taborišče. Bili so doma iz Šentvida pri Stični in so mi povedali, da so komunisti doma pobili mojo družino. Povedali so mi celo imena, kdo jih je mučil in končno ustrelil. Te ljudi sem poznal, zato ni bilo nobenega dvoma. Dolgo slovo sem jim napisal v dnevniku. Šele v začetku oktobra, tik predno sem odšel v Škocjan, sem izvedel, da moje družine niso pobili. Ves ta čas pa sem živel v prepričanju, da sem na svetu ostal čisto sam.

Millstattski župnik, kaplan in kuharica

Julie so bili zelo dobri do nas. Delili smo svojo revščino drug z drugim. Z gospodom Goletom sva pomagala v cerkvi, kakor tudi v sosednjih farah, če je bilo potrebno. Vsi župniki so razumeli našo tragedijo in pomagali po svojih močeh s hrano in drugimi stvarmi.

Obleke nisem imel prav nobene. Pobe gnih sem iz Ljubljane obut v sandale, brez vsakega suknjiča. V aktovki sem imel brevir in kos kruha. To je bilo moje premoženje.

Neka družina iz Obermillstatta mi je dala modro obleko; bila je last njihovega sina, ki je bil pogrešan na ruski fronti. Tako sem bil sedaj oblečen. Ne pa „obut“. Župnik mi je povedal, da ima neka katoliška družina v sosednji vasi trgovino s čevlji. Napotil sem se tja in poprosil, če bi mi lahko pomagali, vendar nimam nič denarja, da bi čevlje plačal. Gospa je odšla zadaj v neko sobo in čez nekaj časa prinesla nazaj dva čevlja. Bila sta različnih števil, pa tudi različne oblike. Pač ostanki. Par se je nekje izgubil. Eden me je precej tiščal, drugi je bil pa prevelik, toda čevlje sem imel. Upam, da me ni nihče gledal pod noge.

Z gospodom Goletom sva uvidela, da tukaj ne moreva ostati. On je kmalu dobil zvezo z Gradcem in je šel tja študirat in čez nekaj let so ga tam prav slovesno razglasili za doktorja teologije.

Jaz pa sem s pomočjo Vinka Zaletela dobil zvezo s Škocjanom v Podjuni, kjer je bil župnik g. Jože Koglek, ki me je povabil, naj pridem tja, da bo že imel zame kakšno delo. Tako sem 18. oktobra 1945 odšel na Koroško, med Slovence.

KRATKE NOVICE

ŽENEVA — Predstavnik urada Združenih narodov za nadzor nad mamili in preprečevanje kriminala Bernard Frahi je povedal, da je Afganistan vir treh četrtin vse svetovne proizvodnje opija. Heroin iz afganistanskega opija pokriva 70 do 80 odstotkov povpraševanja na evropskem trgu. Nove afganistanske oblasti so že začele boj proti pridelavi opija, ki bo dolgotrajen, saj je povpraševanje na svetovnem črnem trgu po njem veliko. (*Ave Maria*)

WASHINGTON — Po ocenah Pentagona naj bi zgolj vojaški stroški vojske v Iraku znašali od 60 do 95 milijard dolarjev, poroča dnevnik Washington Post. Ta znesek ne vključuje stroškov obnove in povojne zasedbe Iraka. K vojaškim stroškom pa je treba prišteti še stroške obnove in dolgotrajne povojne zasedbe Iraka ter nudenje človekoljubne pomoči približno dvema milijonoma beguncem. (*Ave Maria*)

LJUBLJANA — Poslanci državnega zbora 26. februarja kljub predlogu mandatno-volilne komisije poslancu Zmagu Jelinčiču niso priznali imunitete za kazni-vo dejanje nasilništva, ker je leta 1997 volivce tedanjega predsedniškega kandidata Jožefa Bernika označil za „golazen, ki bi jo bilo treba pobiti že leta 1945“. Tako se bo kazenski postopek proti nje-mu lahko nadaljeval. (*Ave Maria*)

BOLGARIJA — Raziskava Agencije za socialne analize je pokazala, da vsaka druga ženska v Bolgariji zaradi pomanjkanja občasno odtrguje kruh svojim otrokom, 74% Bolgark zaradi finančnih težav otrokom ne nudi novih oblačil, 70% mater jim odreka igrače in športne pripomočke. Vsaka druga bolgarska mati bi svojemu otroku svetovala izselitev v drugo državo. Od padca komunizma je Bolgarijo zapustilo 700.000 ljudi, 10.000 žensk pa se je zateklo v prostitucijo. (*Ave Maria*)

Spominska slovesnost v Mozlju

7. novembra 1993.

Nagovor dr. Ljuba Sirca. Navzoči

so štirje duhovniki: Branko Rozman,

France Šetar, Franci Vrhunc in

kočevski župnik Marijan Lampret.

Vida Čebtron

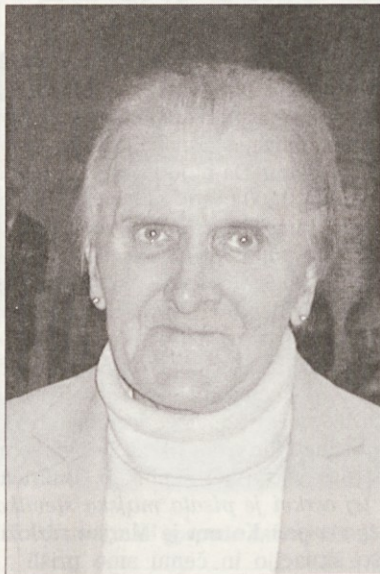
Gospodično Vido Čebtron sem videl ob večjih prireditvah v Slovenski hiši, kamor je dolga leta prihajala s svojo sestro Danico. Seveda ju nisem poznal ne po imenu ne po priimku. No, zadnja leta sem ju že pogrešil, ni ju bilo več v Slovensko hišo. Nekoč sem slučajno zvedel, da je prav Vida Čebtron po svojem poznanstvu pomagala odpreti pot gospodu Janezu Hladniku do argentinskega predsednika generala Perona, ko je iskal dovoljenje za vselitev slovenskih beguncev po drugi svetovni v Argentino. Nanjo sem se spet spomnil lani ob stoletnici rojstva mons. Janeza Hladnika. Zato sem jo obiskal na domu z namenom, da mi pove še kakšno nepoznano zanimivost iz tistega časa.

Gospodična Vida je bila zaposlena 16 let v nekem severnoameriškem podjetju v Buenos Airesu kot visoka uradnica. Z njo je delala tudi Ana Pomar, ki je bila svakinja tedanjega Peronovega ministra za zdravstvo dr. Ramona Carrilla in je imela gospoda Hladnika za svojega duhovnega vodjo. Ona ni samo pripravila pot g. Hladniku do tega ministra, ampak ga je skupaj z gospodično Vido Čebtron tudi spremljala, ko je šel k njemu na sestanek. Hladnikov pogovor z ministrom je trajal dobri dve uri in je potekal sproščeno in v prijateljskem razpoloženju. Nekaj dni zatem je sam minister dr. Ramón Carrillo pospremil g. Hladnika k predsedniku republike generalu Peronu. Ob vstopu v sprejemno dvorano jima je general Peron dejal: „Že vem, za kaj prihajata.“

Dr. Carrillo je pripovedoval Peronu o 8000 slovenskih beguncih, ki bi se radi vselili v Argentino. Opisoval mu je, za kakšne ljudi gre, kaj so delali doma, zakaj so bežali, in tako naprej. Ob koncu avdience je povzel besedo general Peron in rekel: „Prav takšne ljudi potrebujemo v Argentini. Ne samo 8000, naj jih pride še veliko več!“

Po večmesečnem in neuspešnem prosjačenju po državnih uradih, argentinskih in drugih južnoameriških držav je gospod Hladnik končno dosegel dovoljenje za naselitev slovenskih protikomunističnih beguncev v Argentino! In ne samo mladih fantov in mož, ampak celih družin z majhnimi otroki in starejšimi osebami!

Ko so začele prihajati ladje z begunci v buenosaireško pristanišče, so nastajali novi zapleti, kot npr. mladoletniki in mladoletnice brez staršev, kak invalid in hkrati družinski oče s kopico otrok, in podobno.

Tudi te primere je moral reševati g. Hladnik, ki se je obračal za to na Ano Pomar, ta pa na svojega svaka ministra.

Gospodična Vida mi je dala tudi telefonsko številko svoje nekdanje kolegice Ane Pomar. V začetku junija sem se ji po telefonu predstavil in povedal, kdo mi je dal njen telefon in zakaj jo kličem. Vsega se je še dobro spominjala, ni pa hotela o tem več govoriti, češ da je to že davna zadeva. Dobil sem vtis, da se niti

sama ne zaveda, pri kako važnih odločitvah za usodo beguncev je sodelovala. Zvedel sem tudi, da njena sestra, žena nekdanjega ministra, še živi. V spomin na tega Peronovega ministra je danes v okraju San Martin cesta Dr. Ramon Carrillo, v občini 3 de Febrero pa bolnišnica, imenovana po njem.

Gospodična Vida je povedala tudi, da ministrova žena v začetku svojega zakona ni mogla imeti otrok in da sta zato z možem adoptirala štiri tuje otroke. Šele po tistem je žena zanosila in rodila tudi ona štiri otroke!

Na koncu naj omenim še nekaj podatkov o Čebtronovi družini. Izhajajo iz Batuj pri Gorici. Leta 1930 je prišla v Argentino najprej njihova mama in šele leta 1934 so ji sledili mož in trije otroci: Danica, roj. 1922, Bojan, roj. 1924, in Vida, roj. 1926. Sestri živita skupaj — od leta 1955 na cesti Crisólogo Larralde 5839 v Buenos Airesu, brat Bojan, ki se je poročil in si ustvaril lasten dom, pa je leta 1992 umrl. Njegov sin Fabian je pripeljal teti Vido in Danico 10. novembra 2002 v Slovensko hišo na proslavo 100-letnice Hladnikovega rojstva. Kot je znano, je argentinska slovenska skupnost ob tisti priložnosti izročila gospodični Vidi pergameant v znak zahvale in priznanja.

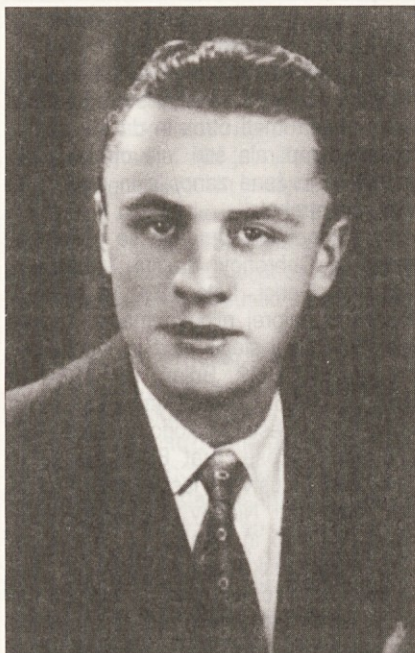
Iz istega razloga ji posvečamo tudi te vrstice. Bila je previdnostna sodelavka pri težki nalogi, s katero je gospod Hladnik postal med Slovenci legendarna osebnost.

Stane Snoj

Sestri Vida in Danica Čebtron na svojem domu, kjer živita od leta 1955.

Slikar MARJAN KORITNIK

V majski številki naše revije v rubriki Duhovno življenje je objavilo pred 50 leti smo brali med drugim, da je leta 1953 umrl v Buenos Airesu Marjan Koritnik, ki ga poznamo kot slikarja podobe Marije Pomagaj, one v cerkvi na Ramon Falconu, in tiste, ki je v kripti luhanske bazilike in jo nosimo v procesiji, kadar romamo v Lujan. Prav 50-letnica njegove smrti nam nudi priložnost, da Marjana Koritnika spoznamo še z druge strani.

Lani mi je prijatelj Jože Tomaževič pripovedoval o njem naslednje:

„Naša, Tomaževičeva družina je prišla v Argentino 25. marca 1949. Po prihodu v Retiro smo bili več kot 14 dni v Imigrantskem hotelu, medtem pa si iskali delo in stanovanje. Ko smo postajali pred hotelom, so nas obiskovali tisti rojaki, ki so prišli iz taborišč že pred nami. Nekateri so hodili pred hotel iz radovednosti, da srečajo kakega znanca, drugi, ki so bili že nekaj mesecev v deželi, pa so „novim“ radi pripovedovali svoje skušnje pri iskanju stanovanja ali dela. Kot Špitalčani smo tiste iz avstrijskih „logarjev“ večinoma poznali, iz italijanskih „campov“ pa ne. No, in eden teh je bil Marjan Koritnik, ki sploh ni poznal nas, mi pa ne njega.

Z njim smo se nekega dne srečali pred hotelom oče, brat Lovrenc in jaz. Pripovedovali smo mu, kako težko je dobiti stanovanje za našo družino, ki ni ravno majhna. Da bi jo morda že dobili, če bi imeli 1500 pesov za kavcijo, kar bi znašala trimesečna najemnina za hišo, za katero smo se menili. Ko nas je Marjan poslušal, je rekel, da si to vsoto on upa izposoditi. Brata Lovrenca in mene je povabil, naj ga spremljava k nekemu župniku v centru Buenos Airesa. Seveda nama ni bilo treba dvakrat reči. Šli smo v župnišče jezuitske cerkve Regina Martyrum tik za Kongresom, kjer nas je sprejel župnik p. Bullrich. (O tej cerkvi je pisala majska številka naše revije.) Ko mu je Marjan razložil našo situacijo in čemu smo prišli - midva z Lovrencem še nisva znala špansko - je pater vprašal: „Zakaj pa potem ne prosite 2000 pesov, da boste imeli nekaj za jesti?“ Z bratom sva se spogledala in takoj prikimala: „Dobro, drži!“ Odšel je v neko sobo in se vrnil z 2000 pesi. Ko sva z Lovrencem hotela podpisati potrdilo za denar, je župnik odklonil in se nasmehnil: „Za to Marjan odgovarja.“ Ta denar sva dobila brez vsakega podpisa!

Čez dva meseca je Lovrenc obvestil Marjana, da imamo že denar in da bi ga radi vrnili. Šli smo spet vsi trije k patru Bullrichu, da mu vrnemo, kar nam je posodil. Ko nas je zagledal z denarjem, se je začudil, zakaj ga vračamo tako hitro. Odgovorila sva, da zato, ker smo ga že zaslužili in ker nočemo imeti dolga. Od desetih članov družine nas je osem delalo, še oče, ki je bil star 57 let. Pa naju je še vprašal: „Pa imate že postelje?“ Rekla sva: „Ne, spimo na

tleh!“ „Kupite vendar najprej postelje in potem vrnite denar!“ Toda midva sva vztrajala pri svojem in mu izročila, kar sva mu dolgovala. Njemu ni šlo v glavo, da se nam je tako mudilo vrniti denar.

Od kod se je Marjan poznal s patrom Bullrichem, da mu je toliko zaupal? Kot član akademske Straže je hodil v tisto župnišče na kongregacijske sestanke, pater je bil pa njihov asistent. Poznala sta se po akademski Marijini kongregaciji.

Tako, kot je bil Marjan član Gallusa, je potem postal njegov član tudi Lovrenc in ostala velika prijatelja do Marjanove prerane smrti. Pa ne samo Lovrenc, vsa naša družina mu je bila iz srca hvaležna za pomoč, ko smo je bili najbolj potrebni, ob prihodu v deželo. Ko romamo v Lujan in zagledam pred oltarjem podobo Marije Pomagaj, se vedno spomnim na njene- ga slikarja, ki nam je takrat pomagal. To, kar je za nas naredil, zasluži, da ostane zapisano.“

Marjan Koritnik se je rodil 29. julija 1923 v Grobelnem pri Celju. Gimnazijo je študiral v Ljubljani, Št. Vidu in Veržetu. Vojna leta je preživel v Ljubljani. Obiskoval je Goršetovo slikarsko šolo in se aktivno udeleževal v protikomun-

Marjan Koritnik slika
brezjansko
Marijo Pomagaj

Da ne bo ostal pozabljen

Bogoslovec Janez Habjan iz Sorške doline se po nemški okupaciji Gorenjske ni mogel vračati za počitnice domov, zato jih je preživel v Polhovem Gradcu pri prijateljskih družinah. Neke noči so ga tam iskali partizani, pred katerimi se je zadnji trenutek rešil, in pribežal v tamkajšnjo kaplanijo.

Novo mašo je imel 18. junija 1944 pri uršulinkah v Ljubljani.

Ob koncu druge svetovne vojne in po komunistični okupaciji Jugoslavije se je doma skrival, čez eno leto ali dve pa se je pojavil v Rimu, nato pa je emigriral v Brazil, kjer se je dokončno ustavil in se posvetil dušnopastirskemu delu. Iz Brazila si je dolga leta izmenjeval pozdrave za praznike z znanim Polhograjcem, gospodom Pavlom Božnarjem iz Mendoze. Po Božnarjevi smrti je s tem dopisovanjem nadaljevala njegova hčerka Lenčka, dokler ni leta 1996 prišla vest, da je 21.

Ob novi maši gospoda Janeza Habjana 18. junija 1944 pri uršulinkah v Ljubljani

aprila tistega leta gospod Habjan umrl. Gospa Truda Fonda iz Belo Horizonte-ja, katere družina je bila s tem slovenskim duhovnikom zadnjih 36 let tesno povezana, je opisala gospodični Lenčki Božnar njegovo smrt in pogreb

v tej veliki južnoameriški državi s temi besedami:

Bil je zelo bolan in je zadnji čas precej oslabil. Nazadnje je bil spet za nekaj dni v bolnišnici, kjer je umrl v miru, brez trpljenja.

Pogreb pri Sv. Luciji je bil veličasten. Najmanj 20 župnikov, cerkev je bila popolnoma zasedena in to v ponedeljek ob 15. uri. Vse trgovine, banke, občino so zaprli; pogrebni sprevod je šel skozi trg, zastave na pol droga in zvonovi so zvonili med pogrebom. Jaz kaj takega še nisem doživela. Res so ga ljubili in spoštovali.

Šel je od nas še en dober prijatelj.

Iz takega sporočila lahko razvidimo, kako močno je odjeknila smrt tega slovenskega duhovnika-begunca. Znak je to, da se je svojim vernikom res posvetil in naredil veliko dobrega za tiste ljudi. Duhovnik Janez Habjan je eden od mnogih primerov, kakšne ljudi je komunistična revolucija pognala iz Slovenije v svet. Obogatili so tuje dežele z darovi, ki so bili prvotno namenjeni naši slovenski domovini. Vendar božje seme, najsi požene in obrodi na tej ali na oni njivi, prinaša blaginjo in krepi življenje vsem.

Stane Snoj

Stane Snoj

nističnih vrstah. Nad eno leto je prebil v internacijskem taborišču v Monigu v Italiji.

V begunskih letih je na slikarski akademiji v Bolgini v Italiji nadaljeval slikarske študije. Leta 1947 je razstavljal v Palazzo D' Accursio in dobil nagrado. V Bolgini je že pripravljaval tezo za diplomu.

V Argentini je bil zaposlen v raznih podjetjih in se ves čas udeleževal tudi v slikarstvu. V Buenos Airesu je razstavljal v Asociación Estimulo de Bellas Artes leta 1948 in dobil prvo nagrado v salonu Croquis y Manchas. Pozneje je imel še eno razstavo ter dobil prvo in drugo nagrado.

Med Slovenci je postal znan po podobah Brezjanske Matere Božje, ki jih je naslikal več. Prvo je imel doma in je bila namenjena votivni cerkvi v Zgornji Šiški pri Ljubljani, drugo smo imeli v salezijanski kapeli na Belgrano, kamor smo hodili v začetku poveljni vseljenci ob nedeljah k slovenski maši in je zdaj dobila svoje mesto v pisarni mons. Rodeta v Slovenski hiši,

tretja je v Lujanu, četrta je bila v slovenskem bogoslovju v Adroguetu, zdaj pa je v cerkvi Marije Pomagaj na Ramon Falconu in še ena, ki je v Španiji. Zadnji njegovi deli sta bili slika škofa dr. Rožmana za njegovo 70-letnico, ki je zdaj v Slovenski hiši pred obednico, drugo delo pa je bila Begunska Mati Božja, katere zaradi bolezni ni mogel dovršiti. Poleg tega je napravil veliko portretov znancev in prijateljev, sodeloval pri raznih publikacijah in bil sotrudenik Koledarja-Zbornika Svobodne Slovenije.

Ves čas je bil vnet član SPZ Gallus ter je za njegov zadnji veliki petek vstal že iz bolniške postelje, da je prišel na Belgrano pet Kristusa v pasijonu. Ob prvih znakih bolezni je bil prepričan, da je zbolel samo za močno gripo in da ima neke ture v želodcu. V resnici je imel raka, ki se mu je razširil po vsem telesu, zaradi katerega je po šesttedenskem hudem trpljenju 15. maja 1953 umrl, ko še ni izpolnil 30 let življenja.

Duhovno življenje je objavilo

PRED 70 LETI (1933)

JULIJ

„59 Paternal 3919 je telefonska številka Slovenske katoliške misije. Pripomniti je, da ni navadno nikogar pri aparatu, ki bi govoril slovensko in da je treba špansko vprašati po slovenskem duhovniku, ki pride potem v dveh minutah k aparatu, če je doma.“

Z julijsko številko 10 se spremeni ime glasila Slovenske katoliške misije (ki je bilo dosedaj Moje versko življenje) v Naše duhovno življenje, dotedanja rubrika Slovenskega tednika pa v prilogo na štirih straneh. Poleg že opisane vsebine, je začelo objavljati navodila staršem za pouk njihovih otrok v krščanskem nauku z naslovom Malo katekizma za naše male in otroški kotiček, v katerem je izhajal Colodijev Ostržek pod imenom Storžek, v prevodu Joža Lovrenčiča. Za kritje večjih tiskovnih stroškov je pričelo objavljati oglase podjetij slovenskih rojakov v Buenos Airesu.

„Naša cerkev. Dva Slovenca sta se prepirala pred cerkvijo na Avalos. Eden je mislil, da je za toliko Slovencev v Buenos Airesu veliko premajhna, drugi pa mu je takole dopovedoval, da je dovolj velika: „Seveda, če gredo vsi noter, ne gredo vsi noter, če pa ne gredo vsi noter, pa gredo vsi noter, ker pa ne gredo vsi noter, gredo vsi noter; dozdej samo enkrat niso mogli vsi noter.“

Naše duhovno življenje prične objavljati življenjepise velikih Slovencev. Kot prvi je v julijski 12. številki predstavljen „največji Slovenec“ nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič.

PRED 60 LETI (1943)

DUŠNOPASTIRSKI OBISK

Izseljenski duhovnik Janez Hladnik je obiskal rojake v Chaco, Paraná in Santa Fé. Po vrnitvi v Buenos Aires je poročal: „Najtopleje se zahvaljujem za ljubeznivost, katero ste mi skazali ob priliki mojega obiska po tistih krajih. Posebno toplo zahvalo naj dam Ivanu Movrinu in Martinu Guštinu v Presidente Roque Sáenz Peña; Kifnerjevemu, Kambiču, Klemencu in Dergancem v Las Breñas, Srečku Ferfolji v Pampa del Infierno; Peršoljevemu, Pintarjevemu in Planinškovim v Paraná; Pertotu v Santa Fé; Čukovim in g. konzulu v Rosariu ter Planinčevim v mestu Resistencia.“

„V Las Breñas v Čaku, kjer živi lepo število naših rojakov, največ iz Bele Krajine, sem imel sv. mašo, pri kateri se je zbralo mnogo rojakov, ki so tedaj prvič slišali slovensko besedo božjo v daljni tujini. Nato smo se zbrali pri skupnem obedu in doživeli veselo slovensko popoldne. Tudi v Presidente Roque Sáenz Peña je bila sveta maša, pri kateri se je zbralo vse, kar je slovenskega v tistem delu Čaka.“

„V večnost sta odpotovala oba Terčičeva, ki sta se pred 56 leti naselila v Paraná. Bila sta iz iz Sabatina. Jožef je imel že 84 let, žena Marija, roj. Jakin, pa 79 let. V bližini Paraná sta imela lepo čakro in še lepšo družino.“

CIRILOVA NEDELJA

Praznovanje je bilo kot vsako leto, „simbol edinosti, katera bi morala vladati med Slovenci in med vsemi Slovani. Apostolska brata sta skupno šla na

delo med naše prednike in jim zasejala seme božje besede. Z žrtvijo sta vršila svojo sveto nalogo. Z žrtvijo moramo tudi mi spolnjevati nauk sveste vere in čuvati jo v srcu in v življenju.“

DRUŠTVO 'SLOVENSKI DOM'

je imelo občni zbor in je izbralo sledeči odbor: predsednik Stanko Barretto, podpredsednik Martin Keber, tajnika: Franc Kovač in Vida Kjuder, blagajnika: Ivan Berginc in Albin Rogelja, knjižničar Danilo Paškulin in gospodar Josip Zlobec. Izrečena je bila iskrena zahvala Cirilu Jeksetu, „ki je tri leta vodil društvo s čudovito požrtnovalnostjo.“

SLOVENSKA KRAJINA

„Opozarjamo rojake in posebno člane, naj nikar ne pozabijo, da so svojemu društvu dolžni ne le članarino, temveč tudi moralno podporo. Nekateri rojaki so menda na delu, da proti društvu Slovenska Krajina širijo nerazpoloženje. Nič nimamo proti temu, če se združijo evangeličani in ustanovijo tudi svoje društvo. Celo prav je to in ne bo nobenega nesporazuma med nami, temveč plemenita tekma bo naše in njihovo društvo dvigalo v socialnem in kulturnem delu. Nikakor pa ni dostojno in še manj bratsko ščuvati proti društvu, ki je že toliko dokazov podalo za skupno dobrobit. Vsi člani dokažite torej v sedanjem trenutku svojo trdo zavest skupdržanja!“

POZIV ŽENSTVU

„Jugoslovanska narodna obrana (JNO) je začela intenzivno akcijo, da čim bolj na široko razmahne domoljubno zavest med rojaki. JNO je naslovila na žene in dekleta klic, naj se organizirajo za smotno delo, ki naj pridobi čim več simpatij za našo domovino. Tudi s svojimi rokami naj delajo za to, da bomo imeli kaj v rokah v trenutku, ko bo mogoče nesrečni, izstradani in goli domovini pomagati. JNO ima na razpolago volno, iz katere bi mogle dekleta in žene plesti v ta namen. Treba se je torej javiti na JNO, ulica Santiago del Estero 629, Buenos Aires.“

UMRLI SO

„Nova žrtev smrti je postala Fani

**„Uganke o življenju ne more rešiti,
kdor ne reši vprašanja trpljenja.
In ker edino kristjan to zmore,
edino on more razumeti življenje.“**

Leclercq

Živahna hoja v naravi poživlja tudi možgane

DRAGO ULAGA

Redna, vendar ne preveč zahtevna športna vadba je velikega pomena za zdrav način življenja. Gibanje vsak dan, zdaj v obliki dela, zdaj v obliki sprehoda ali denimo, odbojke, učinkuje na človeški organizem kot blagodejna telovadba. Ko se med hojo nadiha te svežega zraka in nasitite vse celice s kisikom (tudi možganske!), postanete dobre volje in se tudi telesno bolje počutite.

Kdor se že v mladosti ukvarja s športom in se sistematično pripravlja na tekmovanja v tekanju ali smučanju, začne po malem opuščati vse, kar je zdravju škodljivo. Športni pedagogi povedo že otrokom vso resnico o škodljivosti kajenja in pitja alkoholnih pijač, poučijo jih tudi, da morajo biti zmerni v uživanju hrane. Kot zanimivost naj omenim, da v restavracijah za olimpijske tekmovalce že dolgo ni pepelnikov in tudi ne alkoholnih pijač.

Z redno športno vadbo ohranja športnik normalno telesno težo in vitko postavo. Tako se bolje počuti in lažje dela. Izboljša si fizično kondicijo in ima več užitka pri prostočasnih aktivnostih, kakršne so izleti v gore, pozimi smučanje, poleti plavanje. V

poklicni zaposlitvi ima manj bolniških izostankov, saj je kot človek, ki se je zavestno odločil za zdrav način življenja, bolj odporen proti boleznim. To mu pomaga tudi pri obvladanju stresnih situacij.

Razburjen človek se med hojo po poteh brez hrupnega prometa umiri: „Jeza gre skozi glavo notri, skozi noge ven.“ Kdor se ravna po moralnem načelu, da se je človek dolžan potruditi za svoje zdravje in delovno sposobnost, postaja samozavesten, obogaten s spoštovanjem samega sebe, pokončen — pravo nasprotje usmiljenja vrednemu pijancu! Tak je tudi v starosti in zadnjih letih življenja optimist — upravičeno namreč pričakuje, da bo lahko živel in delal brez tuje pomoči do konca. Vse to podarja človeška narava tistemu, ki se odloči opuščati vse, kar je zdravju škodljivo (predvsem kajenje!), in delati vse, kar ga ohranja pri močeh. Potemtakem: ne le obilna hrana, brezdelje in posedanje, temveč vsak dan delo (umsko in telesno), pa tudi kaj živahne hoje ali športa.

Kardiolog o športni hoji

Hoja je gibalna dejavnost, ki učinkuje na ves organizem, zlasti na srce, ožilje, dihalo, mišice in sklepe. Seveda ni mišljena kakršnakoli hoja, temveč tista, ko se človek vsaj malo potruji in za nekaj minut pospeši utripanje srca. Besedo „potruditi se“ moramo razumeti individualno. Človeku v najboljših letih bomo priznali, da se je potrudil, če je prehodil v pol ure dobre 3 km; osemdesetletniku pa bomo to priznali, če je prehodil dobra 2 km.

Ameriški kardiolog dr. P. D. White piše: „Za večino ljudi je hoja najbolj preprosta gimnastika. Nobenih pripomočkov ne potrebujete, samo par dobrih čevljev. Hodite lahko povsod, tako rekoč v vsakem vremenu, v vseh letnih časih in v vseh obdobjih ži-

vljenja, tudi v visoki starosti. Športni pohod na 10 km bolj pomaga človeku, ki se ne počuti najbolje, je pa sicer zdrav, kot vsa medicina in psihologija.“

Živahna hoja pospešuje krvni obtok in velja v medicini za naravni vsakodnevni izenačevalni šport, ki zmanjša posledice nezdravega načina življenja sedé. Med hojo s polnim korakom delujejo mišice kot dodatne črpalke, ki pospešujejo dotok venozne krvi proti srcu. Ker so mišice nog največje in najbolj krepke, je njihova dejavnost posebno pomembna. Morajo pa delovati dovolj intenzivno, ker samo v tem primeru izdatno pospešujejo krvni obtok.

Mreža kapilar v mišicah postane gostejša

Športna hoja na večje razdalje (aerobna vadba) učinkuje tudi na odpiranje novih najtanjših krvnih lastnic (kapilar). V človeškem telesu je zelo razvejana mreža kapilar, ki omogoča oskrbovanje vseh celic s kisikom in hranilnimi snovmi. Če mišica ne deluje (npr. ko sedimo), je odprtih le malo kapilar, če pa se mišico aktivira (če se krči ali kontrahira), se jih odpre in napaja s krvjo do petdesetkrat več.

Za športne zvrsti, ki pospešujejo vzdržljivost (živahna hoja na večje razdalje, kolesarjenje, plavanje, hoja in ték na smučeh), je znano, da pospešujejo odpiranje „spečih“ kapilar, kar omogoča boljšo oskrbo mišic s „kurivom“.

Hoja prezrači tudi možgane

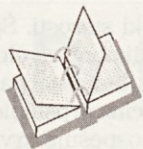
Živahna hoja osvežuje duha in

Turel iz Volčje Drage. Služila je v Ing. Maschwitz. Ko je bila pozno zvečer zaposlena z likanjem nekega obkladka za sebe, jo je zadel električni tok, ki jo je tako pretresel, da njeno srce tega ni prebolelo.“

„Doživel je Mario Cigoj. Imel je na Paternalu restavracijo, katera je ostala nekaj dni zaprta in po treh dneh jo je 26. junija odprla oblast in so Maria našli mrtvega. Nihče ne ve, kaj ga je gnalo v smrt. Bil je mirnega značaja, tih ljubitelj samote in velik ljubitelj knjig. Žal je bral vse navskriž in ni znal ločiti slabega od dobrega. Star je bil 35 let. Doma je bil iz Malovš.“

„Nenadne smrti je preminila tudi 17-letna Valerija Lasič in je vzrok smrti neznan. Dobili so jo mrtvo 22. junija.“

iz naše kronike

METKA MIZERIT

• V nedeljo, 13. aprila, so Slovenci v **društvu Triglav v Rosariu** imeli občni zbor. Pregledali so delo v preteklem letu in izvolili nov odbor. Sestavlja ga: predsednik Marjan Jeriha, podpredsednica Rosa Polh, tajnica Graciele Kastelic, namestnica tajnice Susana Nimo, blagajnik Anton Noli, namestnica blagajnika Gladys Medizza, odborniki Hugo Ferrari, Norma Sirk in Dušan Kervin; namestniki: Gladis Sirk, Alfredo Zuljan in Cristian Ferrari; nadzorni odbor: Maria Eugenia Ersetig in Carmen Berlot.

• **Slovenski mendoški oktet** je v nedeljo, 11. maja, priredil koncert pod vodstvom Toneta Štirna. Praznovali so namreč peto obletnico ustanovitve. Oblečeni v narodne noše so v prvem delu zapeli venček narodnih pesmi, med drugimi: Fantje po polj' gredo, Odpiraj dekle kamrico, Pri farni cerkvi, Pozimi pa rožice ne cveto in Moj deklč.

V drugem delu sporeda so, poleg slovenskih pesmi, zapeli tudi dve argentinski in Negro spiritual ter Azabache (candombe rioplatense). Zapeli so poleg drugih: Sem zaljubljen bil in Kaj narediš. Program so zaključili z vsem priljubljeno „Žabe“. V imenu Društva se jim je zahva-

lil predsednik Jernej Bajda in predsednik SFZ Franci Šmon. V imenu deklet pa je Erika Bajda izročila dirigentu šopek rož.

• **Odsek Zveze slovenskih mater in žena iz San Martina** pod vodstvom gospe Ančke Podržaj je imel svoj redni sestanek 15. maja. Spominjale so se šmarnične pobožnosti. Gospa Polona Marolt Makek je prebrala očetove spise o slovenskih božjih poteh.

• **Plečnikov večer pri SKA** je bil v soboto, 24. maja, v mali dvorani Slovenske hiše. Slovensko planinsko društvo v Bariločah je pripravilo razstavo slik Plečnikovih del. Po uspešni razstavi v Bariločah je ponudilo SKA, da bi jo prinesli v Buenos Aires.

Večer je pričela predsednica SKA dr. Katica Cukjati, za njo pa prirediteljica Andrejka Dolinar Hrovat, voditeljica likovnega odseka SKA. Vse navzoče je pozdravil predsednik SPD iz Bariloč arh. Andrej Duh. Sledil je videoprikaz Kamniti Pigmalion Plečnikovih del. Nato pa so si vsi udeleženci ogledali 30 panojev s kakimi 100 fotografijami Plečnikovih del. Razstava je bila odprta še v nedeljo, 25. maja, ob priložnosti žeganja v Slovenski hiši. Naslednjo soboto, 31.

maja, pa so si ogledali razstavo tudi dijaki Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka.

Razstavo so pripravili arh. Andrej Duh, prof. Anica Arnšek Magister in lic. Klavdija Kambič.

• V nedeljo, 25. maja, je **bilo v slovenski cerkvi Marije Pomagaj na Ramon Falconu žeganje**. Ker je datum sovpadal z argentinskim državnim praznikom, sta nas že na pročelju Slovenske hiše pozdravljali obe zastavi: argentinska in slovenska. V lepo okrašeni cerkvi je bila dopoldne sveta maša. Daroval jo je delegat dušnih pastirjev dr. Jure Rode. Somaševali so: dr. Alojzij Kukovica, prelat g. Jože Guštin in župnik g. Toni Bidovec. Pri sv. maši se je darovalec spomnil vseh dobitnikov slovenske cerkve, posebej še msgr. Antona Oreharja, saj imamo po njegovi zaslugi Slovensko hišo in slovensko cerkev Marije Pomagaj. Slovesnost bogoslužja je povzdignil moški pevski zbor, ki je prepeval pod vodstvom gospe Anke Savelli Gaser. Po sveti maši je bilo v dvorani kosilo, ki so ga pripravile gospe Zveze slovenskih mater in žena in gostom tudi postregle. Tudi dvorana je bila slavnostno okrašena. Sceno je pripravil g. Stane Snoj. Pod sliko Marije Pomagaj je bil pripet velik rožni venec, ročno delo Garbaza, potomca Slovencev iz prve naseljitvene skupine v Argentini. Dr. Jure Rode je med kosilom povedal, da umetnik izdeluje lesene rožne vence, ki jih potem podari raznim cerkvenim ustanovam. Rožni venec, ki je bil v Slovenski hiši, bo umetnik podaril cerkvi na Sveti Gori pri Gorici na Primorskem, odkoder izhaja umetnikov rod. Med kosilom nas je prijetno presenetil moški zbor, ki je zapel nekaj narodnih pesmi. Brez petih litanij pa žeganje ne bi bilo popolno. Moški zbor je tokrat pel „semeniške“ litanije Matere božje in s tem smo zaključili nedeljsko slavo.

• **Domobranska proslava v Slovenski hiši**. Kakor vsako leto v mesecu juniju, smo se tudi letos spomnili naših pobitih rojakov — domobrancev in vseh žrtev komunistične revolucije na Slovenskem. Proslavo priredi vsako leto Zedinjena Slovenija.

V nedeljo, 1. junija, smo se zbrali v Slovenski hiši k spominski proslavi. Najprej smo imeli v cerkvi Marije Pomagaj sveto mašo, ki jo je daroval delegat dr. Jure Rode za domobrance in vse žrtve komu-

izbolja razploženje. Že stari Grki so učili, da hoja prezrači možgane in tako pomaga misliti bolj jasno in ustvarjalno. „Ni dvoma, da človek misli bolj bistro, če z dlje trajajočim gibanjem glavo bolje oskrbuje s krvjo in če je v krvi več kisika“ (dr. White). Zato je posebej priporočljiva hoja v naravi, po poljskih in gozdnih poteh. Taka hoja omogoča mestnemu človeku čudovito doživljanje vsega, kar raste in se z letnimi časi spreminja (brstenje, cvetenje, zorenje, odmiranje).

Hoja v svetu tišine je med drugim tudi učinkovito pomirjevalno sredstvo. Jezen človek se že po enourni hoji v naravi bolj ali manj ohladi. Večerni sprehod bolj zaleže za dobro spanje kot zdravila, alkohol ali gledanje televizijskih oddaj. Če hodite vsak dan, med tednom približno pol ure, včasih več

včasih manj, ob konec tedna pa morda ure in ure (nedeljski izlet), si že po prvih mesecih take redne vadbe znatno izboljšate psihofizično kondicijo.

Prednost hoje za zdravje in dobro počutje je tudi v tem, da lahko trenirate večkrat na dan: ko greste na delo, v trgovino, na pošto ali po drugih opravkih in ne samo v času, ki ste ga odmerili za športno hojo ali jogging. Če se zgodi, da greste duševno utrujeni na hrib ali hribček, se boste na razgledni točki že bolje počutili, tako nekako kot umetnik, ki je povedal, da se mu zdi svet po poldrugi uri tenisa veliko lepši. Če se boste vsak dan malo potrudili, boste dobili občutek, da kopičite rezerve vsega tistega, kar imenujejo osveščeni športniki „fitness“, to je dobro zdravje, dobra volja in veselje do dela.

nizma. Z njim so somaševali poddelegat dr. Lojze Kukovica, prelat Jože Guštin ter župnik Franci Cukjati. Bila je nedelja Gospodovega vnebohoda in dr. Jure Rode je povezal Kristusov vnebohod s trpljenjem naših domobrancev, ki so tudi bili vzeti vnebo, saj so se borili za človeške in verske vrednote ter umrli mučeniške smrti. Med sveto mašo je pel slovenski zbor iz San Martina pod vodstvom gospe Lučke Marinček Kastelic. Na orglah jih je spremljala gospa Anka Savelli Gaser.

Po sveti maši se je spominska slovesnost nadaljevala pred spomenikom našim žrtvam. Z lepim šopkom rdečih nageljnov so se poklonili pobitim domobrancem predsednik Zedinjene Slovenije Lojze Rezelj, podpolkovnik Emil Cof in predstavnik borčevskih organizacij Slavko Urbančič in Franc Oblak. Žalno tihoto je prekinil glas trobente; Franci Žnidar je zatrobil junakom v pozdrav. Dr. Jure Rode je zmolil molitve za rajne. Vsi zbrani pa smo zapeli pesem: „Mi domobranci, mi legionarji, mi se borimo za svojo zemljo“, kot so peli naši junaki.

V dvorani škofa Rožmana, ki je bila popolnoma zasedena, je bila žalna akademija. Gospod Božidar Fink je imel spominski govor z naslovom: „Zahtevamo pravico do resnice.“ Spomnil nas je, da v Sloveniji še vedno potvarjajo resnico, da grobišča pobitih domobrancev in žrtev revolucije še nimajo primerne oznake. Naša zahteva mora biti, da se padlim in pomorjenim domobrancem izkaže vojaško čast.

Govoru je sledil odrski prikaz: „Videl sem, slišal sem, pričam.“ Prikaz si je zamislila Ivana Tekavec. Raznim pesmim je dodala dopolnilo za povezavo. Nastopili so mladi recitatorji: Gabi Qualizza, Marko Štrubelj, Veronika Godec, Marjan Godec, Marko Štrubelj, Veronika Marinčič, Sonja Avguštin, Nežka Štefe, Erika Novljan, Nadja Žgajnar, Diego Obriskal, Erika Malovrh, Matjaž Čeč, Sebi Žgajnar, Irena Žužek, Sandi Žužek in Tone Podržaj. Za režijo sta poskrbela Ivana Tekavec in dr. Štefan Godec. Čudovito sceno Kočevskega Roga je pripravil g. Tone Oblak. Nastopajoče je spremljala na orglah ga. Anka Savelli Gaser. Za luči in zvok je poskrbel Pavle Erjavec s sodelavci, programski list pa je opremila slikarka Irena Žužek. Za konec smo vsi zapeli himno: Oče, mati, bratje in sestre.

• **Zveza slovenskih mater in žena** je imela svoj redni sestanek v četrtek, 5. junija, v Slovenski hiši. Bil je posvečen spominu padlih domobrancev

in vseh žrtev revolucije. O svojih spominih iz Št. Jošta je govorila gospa Manca Urbančič.

• V nedeljo, 8. junija, je bila v **Slomškovem domu domobranska proslava**. Sv. mašo je daroval župnik g. Franci Cukjati za duše pobitih domobrancev in vseh žrtev revolucije. Pel je šolski pevski zbor pod vodstvom Marcela Brula. Po sveti maši smo počakali v dvorani. Na odru so pripravili sceno: domobrannski orel in slika pesnika Ivana Hribovskega sta bila pripeta na temni zavesi. Prireditev je otvorila prof. Neda Vesel Dolenc. Spominski govor pa je imela gospa Pavla Hribovšek Kremžar, sestra ubitega pesnika. Spominja se svojega brata kot idealnega fanta in pesnika, ki je bil s vojimi soborci leta 1945 vrnjen in ubit neznano kje. Moški sekstet je pod vodstvom Marcela Brula zapel naslednje narodne pesmi: Gozdič je že zelen, Sonce me je prebudilo in Ljubi očka, kaj si rekel. Mladi recitatorji Lučka in Andrejka Kinkelj ter Ivan Vombergar so recitirali Hribovškove pesmi. Vsi smo odšli na dvorišče pred spominsko ploščo domobrancev; otroci so prinesli prižgane svečke, vsi skupaj pa smo zapeli vedno ganljivo: Oče, mati, bratje in sestre.

• **Popravek.** V poročilu o občnem zboru v Slomškovem domu je po nesreči izpadlo ime lic. Martina Dobovška, ki je referent za družabne prireditve in namestnik kulturnega referenta. Prosim, oprostite.

• V Slovenskem domu v Carapachayu so imeli **spominsko proslavo** v nedeljo, 8. junija. Pri sv. maši, ki jo je daroval dr. Jure Rode, so se spomnili vseh pobitih domobrancev in žrtev revolucije. Po maši so vsi navzoči dobili brošuro s sliko Kočevskega Roga in Teharij z Balantičevimi verzmi in besedilom pesmi: „Moja domovina.“ Točke programa je povezoval predsednik doma Franci Žnidar. Preživeli domobranci so prižgali svečo v spomin padlim junakom. Spomnili so se tudi mučenca — škofa Antona Vovka. Vnuki domobrancev so prinesli svečke in jih položili na grob pod križem. Andrej Žnidar je podal pesem hčerke mrtvemu očetu. Dušni pastir dr. Jure Rode je zmolil molitve za pokojne. Vsi navzoči pa so zapeli pesem: „Moja domovina.“

• V nedeljo, 8. junija, **sta Balantičeva šola in mladinski organizaciji iz San Justa** priredili zanimivo predavanje o družini in zakonu. Govoril je pater dr. Alojzij Kukovica. Predavanju je sledil živahen razgovor.

Slovenski učitelji iz Argentine in Avstralije na letošnjem seminarju v Dijaškem domu Tezno (Maribor) (Foto: M. Čeč)

malo za šalo...

DELEŽ ŽENE — „Ni vam bilo zadosti, da ste ukradli zelo dragoceno preprogo. Vse kaže, da je bila pri kraji soudeležena tudi vaša žena!“ grmi sodnik.

„Ne, gospod sodnik, niti z mezincem ni ganila! Vzel sem jo s sabo samo zato, da je izbrala vzorec!“

LEVITI — „Ali ti je tvoja mama že brala kdaj levite?“

„Ne, še zmeraj me dolgočasi z Grimmovimi pravljicami.“

PAJEK VELIKAN — „Presneto, tukaj pa mora biti kakšen strašno velik pajek!“ je rekel majhen pajek, ki si je ogledoval mrežo nogometnega gola.

NOV KOŽUH — „Očka, ali res nekatere živali vsako leto dobijo nov kožuh?“ vpraša sinko.

„Res je, ampak nikar tega ne povej mami!“

O POLICAJIH — Na vlaku. V polnem kupeju moški vstane in vpraša: „Ali veste

najnovejšo o policajih?“

Eden od potnikov skoči pokonci: „Pazite, jaz sem policaj!“

„Nič hudega, vam jo bom potem razložil!“

MOŠKI — Prijateljci se pogovarjata. „Vsi moški so enaki!“

„Oprosti, če so vsi enaki, zakaj jih tako pogosto menjaš?“

ZVELIČANJE — „Če zapustim Cerkvi tri milijone tolarjev, sem potem lahko gotov, da se bom zveličal?“ vpraša neki bogataš na smrtni postelji duhovnika.

„Ja, ne bi vam mogel prav z gotovostjo reči, gotovo pa se splača poskusiti...“

PESEM — Zakonca Gantar sedita v dnevni sobi. Gospa ima v rokah pesniško zbirko. Čez nekaj časa presenečena reče možu: „Glej no, Riko, neki Župančič je preprisal pesem, ki si jo ti pred tridesetimi leti napisal prav zame!“

KJE JE KAJ

Naši mučenci so vredni spomina

— Jure Rode 161

Sekularizem in subjektivizem —

Franc Rode 163

Blišč in beda liberalizma —

Janko Kos 163

Krščanska identiteta 164

Zaklad je treba ljubosumno

varovati 165

Papež je povedal 166

Vse, kar moram vedeti

o življenju..... 167

Nameni Apostolstva molitve

za julij 168

Mati Terezija iz Kalkute —

Metka Mizerit 169

Vprašujete-odgovarjamo — L.K. 170

Ali sem lahko srečen, srečna

z nekom, ki je poročen? 171

Gorazd, Kliment in drugi učenci

sv. Cirila in Metoda 173

Angel tveganja — Anselm Grün 173

Rožni venec Device Marije 174

Aleš Ušeničnik — Šič 176

Slovar dvoumnih besed 176

Ob 70. obletnici verskega

mesečnika Duhovno življenje

Nadškof dr. Franc Rode 177

70 let „Duhovnega življenja“ -

Škof Metod Pirih 178

Dobri stari časi 178

Potovanje velikega upanja 180

Oskrunitev v Št mavru pri Gorici 181

V primežu revolucije —

Ivan Lavrih 182

Kratke novice 162, 168, 177 184

Vida Čebren — Stane Snoj 185

Slikar Marjan Koritnik —

Stane Snoj 186

Da ne bo ostal pozabljen

(Janez Habjan) — Stane Snoj 187

Duhovno življenje je objavilo 188

Živahna hoja v naravi poživila

tudi možgane - Drago Ulaga 189

Iz naše kronike — Metka Mizerit 190

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Naši časniki so šifrirani. Berite pod ali nad vrsticami.
- Morilci imajo krajši spomin kot njihove žrtve.
- Najlaže je pisati zgodovino prihodnosti.
- Dve najmočnejši verski skupnosti v Sloveniji so katoliki in karieristi.
- Zgodovinski paradoks: od propada komunizma so imeli največ koristi žalujoči komunisti.
- Še nobena revolucija ni osrečila revolucionarjev.
- Samo zato mi je posocializem všeč, ker zdaj lahko brez strahu povem, kaj sem si mislil o socializmu.
- Bil je človek za vse čase, zlasti za minule.
- Nikar ne zaupajte ljudstvu. Živel sem v državi, kjer je bilo ljudstvo na oblasti.
- Zakaj ne morejo ugotoviti števila pobitih po vojni? Zato, ker so bili pobiti vsi do zadnjega.
- O svobodi govorijo največ tisti, ki nas zatirajo.
- Če se prej nisem strinjal s predsednikom, sem si rekel, saj ni moj predsednik, je predsednik komunistov. Kaj naj rečem zdaj?

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVija

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

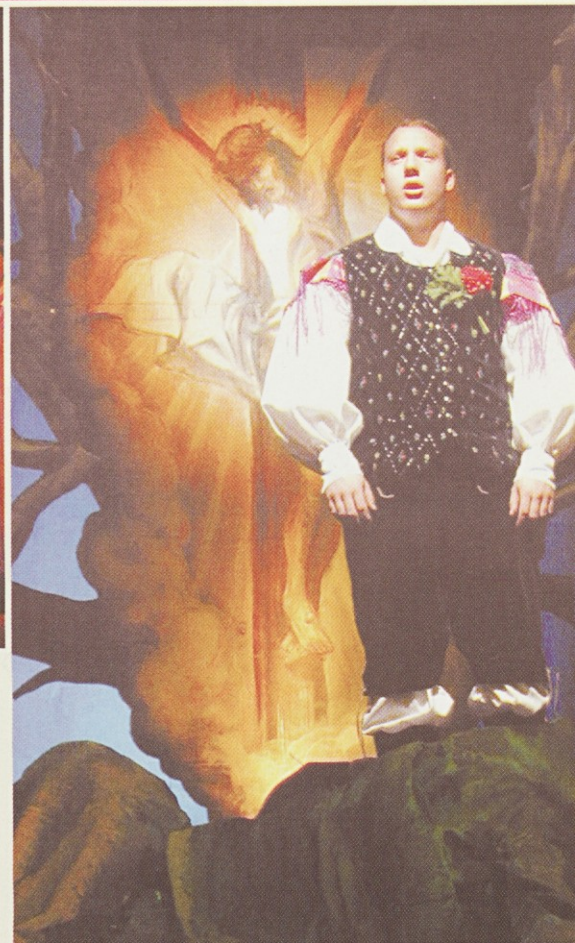
Direktor: mons. dr. Jure Rode - Urednik: arh. Jure Vombergar - Tehnični urednik: Stane Snoj - Članica uredniškega odbora: Metka Mizerit - Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L. - EE. UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4362-7215 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRILIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 2003: \$ 55,- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55,-. Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina.

Od zgoraj in od leve:

1., 2., 3. in 4. Domobranska proslava v Našem domu v San Justu
(Foto: Marko Vombergar)

5. Predstavitev knjige dr. Marka Kremžarja „Leto brez sonca“
v soboto, 5. aprila, v mali dvorani Slovenske hiše.

6. Arh. Jure Vombergar, ki je knjigo predstavil, in avtor
dr. Marko Kremžar. (Foto: Tone Rode)

Od zgoraj in od leve: 1. Maša v cerkvi Marije Pomagaj na praznovanju slovenske državnosti. — 2. Poklon žrtvam pred spomenikom. — 3. Mešani zbor San Justo pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar poje na proslavi. — 4. Recitacija učencev Balantičeve šole. — 5. Nastop folklorne skupine Maribor iz Carapachaya pod vodstvom Ani Resnik. — 6. G. Miha Gaser s Slovenske pristave je bil eden od letošnjih treh nagrajencev Zedinjene Slovenije, ki je prejel odličje ob slovenskem državnem prazniku. — 7. Dvorana je bila razstavno okrašena s slikami šestnajstih slovenskih umetnikov. (Foto: Marko Vombergar)